

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 5-6 (березень) 2021

Прочитайте:

- ❖ До 207-ої річниці народження Тараса Шевченка:
- ❖ Шевченко і ми
- ❖ Шевченко і Негостина. Події та особистості
- ❖ З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Березневі свята
- ❖ Куток гумориста
- ❖ Відгуки на конкурс «Свято рідної мови»

Катерина. Полотно, олія.

Про створення цієї картини П. Т. Шевченко повідомляє в листі від 25 січня 1843 р. до Т. С. Шарновського: «...намалював я се літо дві картини і сховав, думав, що ви приїдете... Але Скорбелєв таки пронишпорив і одну вимантачив, а друга ще в мене, ...то я думаю послать її до вас, а що вона буде коштівувать, то це вже ваше діло... Я намалював Катерину в той час, як вона попрощалася з своїм москаликом і вертається в село, у царині під куренем дідусь сидить, ложечки собі струже і сумно дивиться на Катерину, а вона, сердешна, тіль не плаче...»

Марамурська філія СУР вшанувала пам'ять Тараса Григоровича Шевченка

У вівторок, 9 березня, в Сігету-Мармаціей Марамурська філія СУР відзначила 207-річницю від дня народження українського поета Тараса Шевченка. Урочистості почалися із проведення панахиди за упокій душі Тараса Шевченка, яку відслужили в українській православній церкві радник Українського православного вікаріату Румунії, священник д-р Микола Лаурук та священник Маріус Лаурук.

Священник д-р Микола Лаурук відмітив зусилля, докладені СУР для збереження етнічної ідентичності українців у Румунії, наголосив на важливості вживання рідної мови як у повсякденному житті, так і в церкві. Він також підкреслив роль Української православної церкви та Українського педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка у збереженні та просуванні мови та українських традицій.

Захід продовжився церемонією покладання квітів та вінків до погруддя Великого Кобзаря, розташованого в парку перед Сігетською українською православною церквою.

У заході взяли участь голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький, голови та члени місцевих організацій СУР, директор Українського педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка д-р Василь Куреляк.

У рамках симпозиуму обговорюються такі теми, як: роль жінок українок у різних сферах діяльності, внесок педкадрів у розвиток освіти рідною мовою, участь жінок у популяризації українських традицій та звичаїв.

Сучавська філія СУР відзначила 207-річницю з дня народження Т. Шевченка

Сучавська філія Союзу українців Румунії у неділю, 14 березня, відзначила 207-у річницю від дня народження українського поета Тараса Шевченка в Негостині.

У заході взяли участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, радник СУР Костел Іліє, голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, мер села Балківці Василь Шойман, мер міста Серет Адріан Попою, заступник мера села Балківці Юліан Кідеша, члени комітету Сучавської філії СУР Нікуліна Клапон, Елена Торак, Бриндуша Песлар, Христина Кідеша, Родіка Шойман, Микола Чокан та Овідіу Ткач, місцеві радники, обрані за списками СУР – Петро Шойман, Василь Мехно та Іван Горбан, а також інші члени місцевих сурівських організацій.

Урочистості почалися із проведення панахиди за упокій душі Тараса Шевченка, яку відслужив у Негостинській православній церкві Святого великомученика Димитрія священник Данієль Петрашук. У своєму слові він відмітив роль двох видатних поетів, Тараса Шевченка та Міхая Емінеску, в розвитку української та, відповідно, румунської літератури.

Захід продовжився церемонією покладання квітів та вінків до погруддя Великого Кобзаря перед будинком культури села Негостина.

Голова СУР Микола Мирослав Петрецький наголосив на важливості Тараса Шевченка для української культури й не лише. Він зазначив, що протягом місяця березня СУР організовує низку заходів у рамках «Днів Тараса Шевченка» у всіх населених пунктах з переважно українським населенням, більшість із них у партнерстві зі школами, де викладається українська мова та церквами. Микола Мирослав Петрецький подякував Румунській державі за підтримку національних меншин, в тому числі української, що дає можливість організовувати такого роду культурні заходи, відмітивши, що Румунія стала другою країною за кількістю пам'ятників зведених Великому Кобзареві.

Мер села Балківці Василь Шойман зазначив, що в Негостині та Балківцях панує український дух та що відремонтований Будинок культури в Негостині

дасть можливість етнічним українцям Сучавського повіту проводити тут різні культурні заходи.

Мер міста Серет Адріан Попою заявив, що, хоч не українець, він – великий шанувальник української культури та кожного року бере участь у заходах на честь Тараса Шевченка.

Після вшанувальних заходів відбулася робоча зустріч депутата Миколи Мирослава Петрецького з мером та заступником мера села Балківці, з мером міста Серет та зі місцевими радниками населених пунктів Сучавського повіту, обраними за списками СУР.

Українці Тіміського повіту вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Тіміська філія Союзу українців Румунії 12-13 березня вшанувала пам'ять видатного українського поета та художника Тараса Шевченка.

Таким чином, 12 березня в Українській православної церкві міста Лугож відбулася панахида, яку відслужили протоієрей Ілля Албічук і священники Крістіян Арделян та Олівіян Клемпушак, після чого були покладені квіти до погруддя Тараса Шевченка, розміщеного поруч з храмом.

Голова Тіміської філії Юра Глеба, протоієрей Ілля Албічук та шкілький інспектор з української мови Михайло Бобик представили кілька аспектів з життя і творчості Тараса Шевченка, відмітивши роль великого поета у формуванні української літературної мови. Учні українського відділу Національного Коледжу імені Юлії Хашдеу та вокальний колектив «Шовкова трава» з Лугожа продекламували вірші Тараса Шевченка та виконали пісні на слова великого українського поета.

13 березня, теж біля погруддя великого Кобзаря в Лугожі, учні загальноосвітньої школи села Дарова виконали на мандолінах, акордеоні та гітарі кілька українських пісень, а вокальні колективи «Золоті друзі» з Штюки та «Кедровина» з Петроаса Маре читали вірші Тараса Шевченка та співали пісні. На заході була присутня знімальна група регіональної студії Румунського суспільного телебачення – TVR Тімішоара.

Українці Клуж-Напоки відзначили Міжнародний день рідної мови

Клузька філія Союзу українців Румунії у співпраці з відділом «Українська мова та література» кафебри слов'янських мов та літератур Філологічного факультету Університету ім. Бабеша-Бойоя 27 лютого відзначили Міжнародний день рідної мови.

В онлайн-заході взяли участь викладачі, студенти, магістранти, докторанти, журналісти, які у своїх виступах відмітили важливість збереження та увічнення рідної мови в умовах глобалізації.

Тільки вживаючи рідну мову як основний ідентифікатор нації, до якої належимо, ми можемо протистояти загальній тенденції мовної одноманітності і, в той же час, можемо виділятися притаманними рідній мові специфікою, різноманітністю та чарівністю. Сьогодні дуже важливо і необхідно вивчати якомога більше іноземних мов, але це не повинно робитися на шкоду рідній мові.

Заповітні слова українського національного поета Тараса Г. Шевченка з послання «І мертвим, і живим, і ненародженим...відлунюють у наших думках і серцях тепер і назавжди: «Учітесь, читайте, / І чужому навчаєтесь, / Й свого не цурайтесь. / Бо хто матір забуває, / Того бог карає, / Того діти цураються, / В хату не пускають. / Чужі люди проганяють, / І немає злому / На всій землі безконечній / Веселого дому».

Подвійний культурний захід, організований Сатумарською філією СУР

У понеділок, 8 березня, Сатумарська філія Союзу Українців Румунії відзначила 207-у річницю від дня народження видатного українського поета

Тараса Шевченка та провела круглий стіл на тему «Роль української жінки у збереженні мовної та культурної ідентичності».

Голова Сатумарської філії СУР Ірина Люба Горват та перший заступник Василь Бучута представили кілька аспектів з життя і творчості великого українського мислителя, поета, художника, прозаїка та етнографа, який у березні об'єднав українців, де б вони не жили. Учасники прочитали вірші поета, після чого поклали вінки та квіти до погруддя Тараса Шевченка в Сатумарському парку ім. Васіле Лукачу, щоб віддати данину пам'яті генію української поезії та апостола правди і свободи.

У свою чергу, учні та дошкільнята, які вивчають українську рідну мову у восьмирічній школі села Мікула Сатумарського повіту разом з вчительками Джорджіаною Бугало та Адріаною Бежерою Горват відзначили день народження Великого Кобзаря.

У другій половині дня відбувся круглий стіл у ході якого учасники відмітили роль українок у збереженні мовної та культурної ідентичності в сім'ї та школі. Вони також обговорили соціальні проблеми, питання навчання рідної мови та відмітили активну участь жінок українок у заходах, організованих Сатумарською філією СУР.

Бухарестська філія Союзу українців Румунії провела 14-15 березня низку заходів із вшанування пам'яті видатного українського поета Тараса Шевченка.

У неділю, 14 березня, в приміщенні Бухарестської філії СУР відбувся літературно-науковий колоквиум «Тарас Шевченко – національний поет України та його сприйняття в Румунії», в рамках якого письменник Михайло Трайста представив кілька аспектів із життя і творчості Тараса Шевченка та виступив з доповіддю «Легенда про ножі з могили Тараса Шевченка». У другій частині заходу учасники продекламували вірші Великого Кобзаря та переглянули фільм «Тарас Шевченко», у перекладі на румунську мову Михайла Трайсти.

У понеділок, 15 березня, українці Бухареста на чолі з головою СУР Миколою Мирославом Петрецьким та разом з представниками Посольства України в Румунії поклали квіти до погруддя Великого Кобзаря в центральному міському парку Герестреу. Захід продовжився в осідку Бухарестської філії, де лунали поезії Тараса Шевченка та відбувся показ українського художнього фільму «Сон».

У заході взяли участь члени та симпатизанти Союзу українців Румунії, журналісти та представники Спілки письменників Румунії.

Освітній проєкт «150-річчя з дня народження письменниці Лесі Українки»

Шербівська загальноосвітня школа та Радівецька загальноосвітня школа імені Богдана Воде, у співпраці з Сучавською філією Союзу українців Румунії, 25 лютого провели освітній проєкт «Відзначення 150-річчя від дня народження української письменниці Лесі Українки».

У першій частині заходу учні Шербівської загальноосвітньої школи прочитали вірші Лесі Українки та виконали пісні на слова видатної української поетеси. Учні Радівецької школи долучилися до заходу в онлайн-режимі, оскільки у цьому місті діє «жовтий» рівень епідеміологічної ситуації поширення коронавірусу.

У другій частині проєкту учасники переглянули документальний фільм про Лесю Українку, а опісля у холі Шербівської школи відвідали виставку книг та малюнків учнів двох шкіл. Захід завершився розмовою на тему освітнього проєкту.

За допомогою цього проєкту організатори прагнули розширити знання учнів про життя і творчість Лесі Українки, викликати інтерес до творів письменниці, а також популяризувати українську культуру та стимулювати творчість учнів.

(Закінчення на 4 стор.)

ЗУСИЛЛЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОРУШЕНИХ У ЗВЕРНЕННЯХ ГРОМАДЯН

В останні роки профільні міністерства зосередились на великих проєктах дорожньої інфраструктури, на шкоду повітовим або сільським дорогам. Таким чином у маленьких населених пунктах, як наприклад: Верхня Рівня, Поляни та Сігету-Мармаціей (Марамуреського повіту), Балківці та Бродина (Сучавського повіту), Мікула (Сатумарського повіту), Копачеле та Корнуцел (Караш-Северінського повіту), або Петроаса Марє, Лугож, Сока та Банлок (Тіміського повіту) вже кілька років ремонт асфальтного покриття відкладається, здійснюється дуже повільно або зупинено з різних причин. У зв'язку з цим депутат Микола Мирослав Петрецький попросив прем'єр-міністра Румунії Флоріна Кицу представити спосіб, в який уряд планує здійснити прозорий розподіл передбачених для інвестицій коштів, у тому числі вищезазначеним населеним пунктам.

Дельта Дунаю є найменш заселеною територією і, в той же час, найбільш важкодоступним регіоном Румунії, саме тому, в деяких випадках, вирішення нагальних проблем, про які повідомляють громадяни, затягується на роки. Однією з них, яка була порушена ще в 2018 році, є збільшення популяції шакалів, які стали справжньою небезпекою для місцевих громад, передусім через нестачу їжі та перенаселення цього виду. У той же час, хоча шакали є нічними тваринами, останнім часом вони змінили свою поведінку, будучи активними і вдень. Ще гіршим є той факт, що останніми роками було зафіксовано все більше випадків агресивно налаштованих шакалів, які, до цього ж, сприяють поширенню чуми свиней. Тому Микола Мирослав Петрецький звернувся до міністра охорони навколишнього середовища, вод і лісів Барни Танцоша з проханням вжити конкретних заходів державного нагляду (контролю) за розмноженням цих все більш небезпечних тварин, чисельність яких стрімко зростає у Румунії.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

24 лютого Микола Мирослав Петрецький виступив з політичною заявою на пленарному засіданні Палати депутатів, в якій закликав до продовження забезпечення гарантій захисту прав національних меншин.

Він заявив, що з нагоди Міжнародного дня рідної мови, який відзначається щороку 21 лютого, ми, як правило, чуємо промови про важливість популяризації мультикультуралізму, мовної різноманітності та загальнолюдських цінностей, запитуючи риторично: хіба достатньо лише говорити про важливість цього дня, чи не було б краще задуматися над тим, як зберігати та популяризувати матеріальну та нематеріальну спадщину людства.

Румунія є прикладом позитивної практики у просуванні етнічної, мовної та культурної ідентичності осіб, що належать до національних меншин, однак, з трибуни парламенту Микола Мирослав Петрецький неодноразово наголошував на необхідності забезпечення гарантій захисту прав національних меншин, наводячи приклади їх порушень.

Представник української громади в парламенті Румунії зазначив, що, на жаль, легковажність, з якою деякі особи поставилися до наведених прикладів, а також відсутність твердих заходів, спричинили різні проблеми в найнесподіваніших сферах, де чиновники, відповідальні за застосування конституційних та правових положень щодо збереження мови, не знаючи, або прикидаючись, що не знають законодавчу базу, навіть організовували так звані дебати, ставлячи під сумнів власне потребу в навчанні рідною мовою, спосіб як це допомагає дітям і в чому її суть, або, ще гірше, вимагали від керівників навчальних закладів скорочення навчання рідною мовою або його відміни на користь певної сучасної мови, яка б, верх цинізму, вивчалася за бажанням.

Рідна мова не повинна бути виборчою валютою та, якщо не приділяти їй належної уваги, не

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

виключено, що через кілька років ми не матимемо що святкувати в цей день, – заявив Микола Мирослав Петрецький.

А на початку березня, на іншому пленарному засіданні, Микола Мирослав Петрецький з трибуни Палати депутатів закликав парламентаріїв до єдності, солідарності та посилення політичної відповідальності перед громадянами Румунії.

Депутат вкотре нагадав про необхідність утримуватися від упереджених, демагогічних промов, які шкодять парламентській етиці. Політична промова має бути постійно адаптована, з тим, щоб відповідати як рангу установи, так і рангу посадовця, який її представляє.

На його думку, відсутність єдності може мати негативні наслідки на всіх рівнях суспільства, як правило, внаслідок соціальних, культурних чи інтелектуальних відмінностей, якщо ми продовжимо нехтувати національними ідеалами чи спільним благом. Ми повинні усвідомлювати, що така шкідлива практика ще більше підриває довіру громадськості до цього фундаментального інституту демократії, – сказав також представник українців у Палаті депутатів.

Період, який ми переживаємо, ще раз нам нагадав, що єдність є важливою умовою соціального прогресу, а народні обранці зобов'язані показувати виборцям, що лише разом, незалежно від політичного кольору та етнічної приналежності, вони можуть реалізовувати важливі для громадян проєкти, – заявив депутат Микола Мирослав Петрецький.

ЗМІСТОВНІ ДИСКУСІЇ З МІСЦЕВИМИ ОБРАНЦЯМИ СУР

Після зустрічі у лютому з місцевими обранцями від Союзу українців Румунії, членами Марамурської філії СУР, упродовж березня Микола Мирослав Петрецький провів подібні дискусії з місцевими обранцями від СУР у повітах Караш-Северін, Тіміш, Сату Марє, Сучава та Ботошани.

З огляду на те, що у цих регіонах проживають численні українські громади, у процесі зустрічі основна увага була зосереджена на питаннях, що мають особливе значення для місцевих громад, таких як виявлення основних проблем у кожному населеному пункті, із наголосом на конкретних проєктах та ініціативах членів та голів місцевих та повітових філій СУР.

З цієї нагоди Микола Мирослав Петрецький запевнив усіх присутніх у своїй повній підтримці нових ініціатив, спрямованих на покращення якості життя та забезпечення добробуту громадян. Це перший захід з цілої низки такого роду зустрічей, які будуть надалі проводитися в різних регіонах Румунії у рамках проєкту «Дізнавайся! Підтримуй! Вирішуй!», що припускає постійні робочі поїздки для ознайомлення з проблемами громад у всіх повітах компактного проживання українців, зустрічі та розмови з повітовими та місцевими посадов-

цями, виявлення та обговорення основних проблем, які можуть бути вирішені на парламентському рівні та їх взяття під особистий контроль депутата до остаточного вирішення.

РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ

У п'ятницю, 12 березня, голова Союзу українців Румунії і депутат Микола Мирослав Петрецький мав надзвичайно насичений графік із відразу трьох зустрічей у місті Бая-Марє з представниками місцевої влади та установ Марамурського повіту. Була обговорена ціла низка важливих для української громади у цьому регіоні Румунії питань.

Робочий день розпочався з візиту до Марамурського повітового шкільного інспекторату, де разом із першим заступником голови Союзу українців Румунії Василем Пасенчуком та радником СУР Костелом Іліє, депутат провів зустріч з генеральною шкільною інспекторкою Анкою Мінодородою Костін Хендя. Були обговорені різні аспекти розвитку та організації навчання рідною мовою в школах у населених пунктах, де переважно мешкають представники української спільноти. Особлива увага була приділена питанням майнового стану Педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка в м. Сігету Мармаціей та забезпеченню доступу до освіти дітей з малозабезпечених верств населення.

Також було обговорено етапи реалізації програми «Школа після школи», необхідність формування професійної компетентності та підвищення кваліфікації учителів у марамурських школах та ліцеях, збереження національної ідентичності українців Марамурського регіону тощо. Микола Мирослав Петрецький представив генеральній шкільній інспекторці кроки, здійснені як на парламентському рівні, так і з посади голови Союзу українців Румунії для підвищення якості освіти українською мовою. Користуючись нагодою, представник українців у румунському парламенті висловив готовність СУР до посилення співпраці з Марамурським повітовим шкільним інспекторатом.

Пізніше, в Префектурі повіту Марамуреш, відбулася робоча зустріч із субпрефектом Марамурського повіту, пані Оаною-Міхаєлою Ошану, з якою були обговорені питання, пов'язані з повітовою шкільною інфраструктурою, проблеми, що стоять перед ліцеєм ім. Тараса Шевченка, а також інші актуальні питання. Депутат запропонував відкрити префектурний офіс у Сігету Мармаціей, з тим, щоб мешканці північно-східної частини повіту не були змушені весь час їздити до Бая-Марє.

Іншим пунктом порядку денного була зустріч у п'ятницю із заступником голови Марамурської повітової ради Дору Александром Лазером, з яким були обговорені шляхи посилення культурної співпраці між СУР та Марамурською повітовою радою та проаналізовані різні проєкти, реалізація яких на рівні повіту може принести користь місцевим українським спільнотам. Микола Мирослав Петрецький звернувся до представника Марамурської повітової ради з проханням підтримати Ліцей імені Тараса Шевченка, єдиний на сьогодні в Румунії навчальний заклад з українською мовою викладання всіх предметів. Інші теми, про які йшлося на зустрічі, стосувались проєкту мосту через Тису, Сігету Мармаціей (Румунія) – Солотвино (Україна), розвитку районів з туристичним потенціалом (таких як Долина річки Рускова або Долина річки Вішеу), реалізації інфраструктурних проєктів повітового та місцевого значення тощо.

А в неділю, 14 березня, в рамках робочого візиту до Сучавського повіту Микола Мирослав Петрецький провів зустріч з мером та віцемером села Балківці Василем Шойманом, відповідно, Юліаном Кідешою, яких запевнив про всіляку підтримку в реалізації життєво важливих проєктів для розвитку цього населеного пункту. Крім цього депутат зустрівся з Серетським міським головою Адріаном Попою, з яким обговорив різні проблеми, що стоять перед містом, а також ситуацію з освітою українською мовою в Сереті.

ОГЛЯДАЧ

(Продовження з 2 стор.)

Співпраця між Марамурською філією СУР та Українським Православним Вікаріатом

18 лютого, на запрошення генерального вікарія Українського Православного Вікаріату, священника Івана Піцури, голова Марамурської філії Союзу українців Румунії Мирослав Петрецький мав зустріч зі священниками українських православних парафій Марамурського повіту, які зібралися на чергову щомісячну нараду.

Голова Марамурської філії СУР наголосив на необхідності продовження співпраці між Союзом українців Румунії та Українським Православним Вікаріатом з метою збереження культурної, духовної та мовної ідентичності українців Румунії.

Українські священники оцінили готовність СУР підтримувати видання богослужбових книг українською мовою на благо українських православних християн. Під час зустрічі була підписана угода про співпрацю з метою спільного проведення заходів до Міжнародного дня рідної мови.

Переговори з українськими священниками відбулися після нещодавньої зустрічі голови Союзу українців Румунії, депутата Миколи Мирослава Петрецького з генеральним вікарієм Українського Православного Вікаріату в Сігету-Мармаціей, священником Іваном Піцурою, з яким обговорив можливість продовження співпраці між СУР та Вікаріатом протягом 2021 року.

Вшанування пам'яті українських письменників та культурних діячів Буковини

Сучавська філія Союзу українців Румунії 28 лютого організувала у селі Дарманешти захід із вшанування пам'яті українських письменників та культурних діячів Буковини. Поминальну службу відправив отець Михайло Кобзюк, настоятель православної церкви Святого Іллі.

Пом'янули видатних буковинських українців: Степана Ткачука, Вікентія Николайчука, Корнелія Регуша, Юрія Лукана, Василя Цапівця, Івана Боднарюка, Івана Негрюка, Йона Козмея, Траяна Малиша, Миколу Крамара, Юрія Чигу, Михайла Георгія, Мирославу Шандро, Миколу Гапенчука, Дениса Онищука, Ольгу Кобилянську, Юрія Ракочу, Василя Кліма, Іллю Кожокаря, Сильвестра Яричевського, Сидонію Никорович, Василя Манджеловського, Теофіла Ребошапку.

Після панахиди відбувся круглий стіл, у ході якого виступаючі відмітили внесок українських письменників та культурних діячів у розвиток та популяризацію української літератури та культури взагалі, а також у розвиток румунсько-українських відносин. Хор Сучавської філії СУР, на чолі з вчителькою Зіркою Янош, виконав кілька пісень на слова покійних поетів.

У поминальному заході взяли участь голова Сучавської філії Ілля Саучук, члени комітету філії та місцевих організацій, а також родичі та знайомі покійних письменників і культурних діячів. Захід відбувся за фінансової підтримки СУР.

Сатумарські українці відзначили Міжнародний день рідної мови

21 лютого Сатумарська філія Союзу українців Румунії разом з дошкільнятами та учнями, які навчаються українською рідною мовою у восьмирічній школі села Мікули Сатумарського повіту, підготовлені вчительками Лореданою Морар, Джорджіаною Бугало, Адріаною Бежерою Горват, відзначили Міжнародний день рідної мови.

До Міжнародного дня рідної мови діти виконали малюнки або записали відеокліпи, де вони декламують вірш або виконують пісню українською мовою. Головною метою цього заходу є розвиток мистецьких навичок дітей, виховання та стимулю-

вання їхньої творчості, уяви та естетичного смаку, а особливо їхньої любові до рідної мови.

Рідна мова сприяє збереженню та розвитку ідентичності кожної меншини. Чимало звичаїв і традицій зберігаються та передаються, але рідну мову можна легко втратити, якщо нею діти не розмовляють в сім'ї та якщо її не вивчають у школі. Міжнародний день рідної мови це добра нагода організувати різні заходи для дітей з метою збереження рідної мови, – зазначила голова Сатумарської філії Ірина-Люба Горват.

Онлайн-конкурс до Міжнародного дня рідної мови у Балківцях

21 лютого, з нагоди Міжнародного дня рідної мови, Балківська восьмирічна школа в партнерстві зі Сучавською філією Союзу українців Румунії, Сучавським шкільним інспекторатом, мерією села Балківці провели повітовий конкурс «Свято рідної мови» в режимі онлайн. Координаторками проєкту виступили вчительки Анка Штюбіану та Лекреміоара Григорчук. Захід відбувся за фінансовою підтримкою Союзу українців Румунії.

Головною метою проєкту є заохочення учнів української меншини брати участь у різних подіях, що сприяють утвердженню культурної ідентичності, яка лежить в основі розвитку майбутнього європейського громадянина. Конкурс має чотири розділи: есе на тему «Українська мова у моїй школі», власний художній твір, представлення народного костюму та художньо-артистичний номер.

Учні-учасники під керівництвом своїх викладачів відправили організаторам свої письмові твори та відеозаписи, реєстраційні форми, дотримуючись правил конкурсу. Жюрі, до складу якого ввійшли викладачі, письменники та інші культурні діячі, визначило переможців конкурсу, які були представлені під час заходу. Нагороджені учні читали свої роботи в рамках онлайн заходу.

У рамках конкурсу відбувся також особливий захід під назвою «Літературні взаємовпливи», приурочений до 120-річчя з дня народження українського письменника Дениса Онищука.

В онлайн заході взяли участь голова Сучавської філії Ілля Саучук, директорка Балківської школи Секстілія Герасе, мер села Балківці Василь Шойман, директори та вчителі шкіл, батьки та учні.

У своїх промовах виступаючі наголошували на тому, що рідна мова є важливим елементом культурної свідомості та відмітили важливість збереження рідної мови. Вони наголосили на тому, що цей проєкт дає можливість підвищити обізнаність та пропагувати багатство та красу рідної української мови, показати талант учнів. Від імені жюрі письменник Михайло Трайста привітав організаторів та учнів-учасників конкурсу та висловив свою радість, читаючи твори учнів.

Зустріч з вчителями української мови шкіл Марамурського повіту

Марамурська філія Союзу українців Румунії провела 21 лютого, з нагоди Міжнародного дня рідної мови, за ініціатииви голови Марамурської філії СУР Мирослава Петрецького, зустріч з педагогами, які викладають українську мову в школах Марамурського повіту. На зустрічі була присутня також шкільна інспектора з української мови Мар'яна Доброцька.

Під час зустрічі учасники обговорили різні питання, серед яких важливість вивчення рідної мови з раннього дитинства, роль сім'ї та церкви у цьому процесі, та особливо про велику відповідальність, яку несуть учителі у розвитку в учнів уміння спілкування українською мовою.

Голова Марамурської філії уточнив, що Союз українців Румунії підтримує українське шкільництво та закликав учителів розробляти проєкти, спрямовані на збереження та просування української

мови. Були обговорені й інші аспекти розвитку українського шкільництва.

Міжнародний день рідної мови також був відзначений у школах та церквах населених пунктів зі переважно українським населенням Марамурського повіту.

Українці Яського повіту відзначили Міжнародний день рідної мови

З 19 по 21 лютого в приміщенні Яської філії Союзу українців Румунії та, відповідно, у залі «Діотіма» Будинку культури імені Міхая Урсаке міста Яси, відбулася низка заходів, приурочених до Міжнародного дня рідної мови.

Таким чином, 19-20 лютого в приміщенні Яської філії СУР була проведена виставка книг та фотографій під гаслами «Ода письменникам» та «Слово врятує світ», а 21 лютого в Будинку культури імені Міхая Урсаке відбувся симпозіум за участю представників національних меншин та діячів культури і мистецтва міста Яси.

Після симпозіуму відбувся вечір пісні та поезії. Українські танці представив гурт «Веселка», який діє при Яській філії СУР. Також відбулась презентація книги «Баро Манус – Історії людини, яка виросла» Ленуце Някшу, представниці ромської національної меншини.

Представники етнічних меншин міста Яси: українців, вірмен, євреїв, поляків, ромів та росіяно-липованів обговорили різні аспекти діяльності своїх громад, з наголосом на питанні збереження та популяризації культурних традицій та рідної мови.

У столиці Румунії був відзначений Міжнародний день рідної мови

22 лютого Бухарестська філія Союзу українців Румунії провела культурний захід, присвячений Міжнародному дню рідної мови.

Про важливість збереження рідної мови та її ролі у популяризації культури і традицій говорили голова Союзу українців Румунії і депутат Микола-Мирослав Петрецький, Тимчасовий повірений у справах України в Румунії Паун Роговей, заступник Державного секретаря Департаменту міжетнічних відносин Уряду Румунії Амет Аледін та Голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста.

У рамках заходу відбулись презентації перших двох томів трилогії «Свято» Корнелія Ірода та збірки прози «Стижерети» Михайла Трайсти.

У заході взяли участь члени і симпатизанти Союзу українців Румунії та співробітники Посольства України в Румунії.

Участь у міжнародному проєкті «Леся Українка: розширення горизонтів»

Учні та вчителі освітніх закладів Марамурського, Сучавського та Тіміського повітів Румунії, в яких викладається українська мова, взяли участь у Міжнародному освітньому культурно-мистецькому проєкті до 150-річчя з дня народження Лесі Українки – «Леся Українка: розширення горизонтів».

Організаторами заходу виступили Товариство зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»), Національний музей літератури України, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

Учні з Румунії знімали відео із декламуванням віршів, виконанням музичного твору на слова Лесі Українки та створили ілюстрації до творів Лесі Українки, яких відправили організаторам. Ці матеріали, поряд з іншими роботами дітей-українців зі 28 країн світу, були презентовані в рамках онлайн заходу 20 лютого 2021 року. Кожній школі-учасниці будуть відправлені грамоти.

ШЕВЧЕНКО І МИ

Кожного разу, коли святкуємо річницю з дня народження Тараса Шевченка, я хотів би повірити у диво. У диво, що в хаті кожного українця з великої України, західної і східної діаспори, є священна книга нашого народу – «Кобзар». Поруч з Біблією. Бо зараз, після десятиліть, протягом яких у нас намагались відібрати все, включно свободу совісті, людина повертається до віри, до великої книги, з якої насамперед черпає засади моральності. Шлях цей нелегкий, він пролягає через подолання брехні, облуди через очищення сумління, розкуття духу. Не можна сказати, що серед українців немає багато таких, котрі не вірять у Боже Слово. Та значно болючіше признати, що є українці, які не тільки не вірять у віще Шевченкове слово, не повертаються до нього, як до національної релігії – вони навіть не знають його. Не виключно з їхньої вини. А з вини тих, хто тримав те слово під замком – а це означає тримати на припоні і під контролем духовність цілого народу, – з вини тих, хто спотворював це слово. Про Шевченка написано гори літератури – правдивої, напіввигіданої і фальшивої. На жаль, правдивої менше, як і про історію України. Кожний з фальсифікаторів рвав його до себе, шматував, намагаючись вкласти нескориме Кобзареве слово в ідеологічне прокрустове ложе. Пригадується вірш, написаний відомим сучасним українським поетом, котрий зробив дуже багато для суверенної і незалежної України, в якому він гнівно «викривав» так званих «українських націоналістів», які нібито хотіли забрати в радянських українців Шевченка:

*Ридали, плакали ізгої
За тучами своїх перин.
Шлях до Вкраїни дорогої
Їм заступив рожевий крин.
Колкий, крицевий крин Тараса –
Не обійти, не підійти.
Стогнала фарисеїв раса
На Україну ласа йти.
Втім, осінила їх ідея,
І плач кленуций ніби вщух.
Вони із скелі Прометей
Знесли і одягли в кожу.
Віддай нам тільки слово – просять,
В богів украдений вогонь.*

Але, як бачимо, поза ідеологічною спрямованістю вірша, в ньому мимоволі мовиться і чиста правда: надто багато тих, хто намагався одягти Шевченка у кожу, селянську свиту, зробити з нього суцільного атеїста чи революціонера, нав'язати йому різні химерні історичні та політичні доктрини.

Та всупереч цим духовним пігмеям, Шевченко стоїть у пантеоні української та світової культури – земний, близький і святий для людей з чистою совістю і недосяжний для лицемірів. Бо правдиве поетичне слово має подвійну і потрійну магію, як сказав хтось на відзначенні роковин Кобзаря в Україні. Мовлене

генієм, цитую, воно здатне жити століттями і впливати своїм дивним чаром на серце і уми нових і нових поколінь. Його, Шевченкове слово, вже розгадують зверху другого століття, але наближаються до його таїни лише в міру того, що підказує з цього приводу сам Кобзар. Бо це слово великої Правди:

*Німим отверзуться уста,
Прорветься слово, як вода,
Із дебр-пустиня неполита,
Зцілющою водою вмита
Прокинеться.*

Силу Слова Тараса Шевченка його недруги збагнули відразу після появи поезії великого сина України. Так, кажуть, що цар Микола I, прочитавши поему Котляревського «Енеїда», розреготався і сказав, що «это умная шалость». Та коли прочитав Шевченкову поему «Сон», в якій так нещадно розвінчано Петербурзький Олімп, гідний наслідник «скаженого» Петра I заслав його в солдати в азійські степи із заборобою «писати і малювати».

«Обніміться, брати мої» і «Борітесь, поборете!» закликав великий Кобзар «дітей нерозумних» трагічної і величної у своїх муках і боріннях України, за яку поніс тяжкий хрест мученика. Та як виконуємо ми цей заповіт сьогодні, як розсіваємо невмируще слово, щоб воно проросло в душах всіх українців і дало плоди?

Із числа людей, котрі безмежно вірили і вірять у магічну силу Шевченкового слова, людей яких я знав і знаю і від котрих перейняв жаринку цієї віри, назву двох. Перший – це простий, але мудрий селянин з буковинського села Негостини Григорчук-Малик, нині вже покійний. Не перебільшуючи, можна сказати, що старий Григорчук був справжнім феноменом. Він знав напам'ять «Кобзар» і мав цілий усний коментар до нього, з якого могли б повчитися навіть і принагідні «шевченкознавці». На жаль, ніхто не подумав записати мудрі і глибокі судження простого українця про нашого національного поета. А вони могли стати взірцем того, як треба розуміти нам Шевченка, як керуватися в житті його вченням про правду, справедливість, чесність, нетерпимість до безликих і фарисеїв.

Друга людина, яка вразила мене своєю вірою у володаря української душі, – це поет Павло Мовчан, нинішній голова культурного товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка в Україні. Для Павла Мовчана – Шевченко явище космічне. Він живий дух, що стоїть на сторожі України та її люду, допомагаючи їм у найтяжчі моменти. Це не містика, а віра, що український народ, крім Всевишнього, має ще одного Бога, чий прах спочиває на Канівській горі над Дніпром, а дух, безсмертний дух, зорить за тим, що відбувається на землі, за яку прийняв муки. Навіть та річ, що Шевченко помер у чужій стороні, звідки його прах перевезено в Україну, не випад-

Михайло МИХАЙЛЮК

(Закінчення на 7 стор.)

Бухарест

Негостина

Саму Маре

Березневі свята

Березень – це місяць, насичений значеннями та багатий подіями, релігійними та світськими (професійними) святами, які у свою чергу супроводжуються низкою традицій та звичаїв. Якщо мати на увазі професійні свята цього місяця, які є також міжнародними, не слід забувати насамперед: 3 березня – Всесвітній день письменника; 8 березня – Міжнародний жіночий день; 21 березня – Міжнародний день поезії; 21 березня Міжнародний день театру. Це лише кілька з 21 міжнародних професійних свят, що в березні місяці. Але не забуваймо, що в березні ми також святкуємо нашого національного поета Тараса Шевченка. Нам було б неможливо окремо відзначити навіть чотири найважливіші свята, на наш погляд. Тому Яська філія вирішила відзначити в першій половині березня перші три професійні свята, які стосуються нашої діяльності, приділяючи увагу нашим жінкам, без яких ми не могли б організувати жодної своєї діяльності, а в останній декаді березня ми будемо святкувати Тараса Шевченка, нашого національного поета.

Лише кількома словами хочу представити три свята березня місяця, які ми вирішили відзначити разом із членами філії та нашими найближчими співробітниками.

Тарас Шевченко за своє життя написав сотні віршів і поем, Олександр Дюма-батько – 420 романів, Микола Гоголь працював над створенням «Мертвих душ» тільки стоячи, а Михайлу Булгакову знадобилося 12 років на написання роману «Майстер і Маргарита». Сьогодні у світі налічується близько 150-200 тисяч професійних письменників, і пишуть вони більш ніж 150 мовами. З цих численних фактів зрозуміло – професія письменника нелегка, багатогранна і заслуговує глибокої поваги. Саме тому і був створений Всесвітній день письменника. Його святкування ініціював ПЕН-клуб (PEN International) – правозахисна організація, яка об'єднує професійних письменників, що працюють у різних жанрах літератури.

Всесвітній день письменника відзначають не лише романісти, прозаїки, поети, памфлетисти, публіцисти, фантасти, фейлетоністи, новелісти, есеїсти та інші майстри слова. Його по праву вважають своїм журналісти, історики та блогери. У цей день вони збираються, щоб обговорити тенденції сучасної літератури, нагородити найталановитіших авторів, послухати нові вірші та уривки з романів своїх колег.

Найніжніше і найжіночніше свято в році – 8 березня. В цей день всі дівчата і жінки чекають виконання бажань, романтичних подарунків, квітів і мріють про «жіноче щастя». Саме на початку весни хочеться побувати в казці, відчувати себе коханою, ніжною, рідною. Від найменшої дівчинки до дорослої леді, мами і бабусі – всі жінки хочуть відчувати увагу сильною половини, їх турботу, доброту

Зараз свято 8 Березня – це ще одна чудова нагода привітати усіх жінок – мам, бабусь, сестер, подруг і коханих! Ще раз сказати як ми, чоловіки, їх цінуємо і дуже сильно кохаємо!

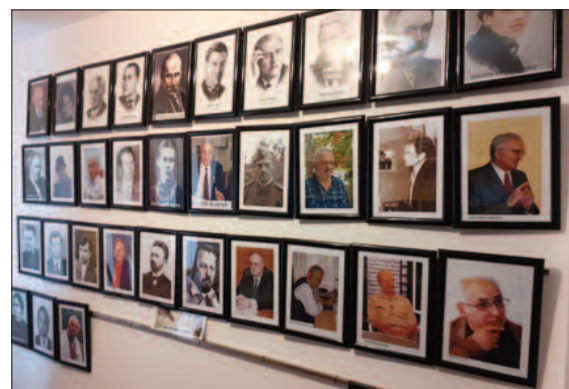
Є багато прикладів, коли жінка ставала консолідуючим фактором у суспільстві, об'єднувала непокеровані протиріччя, ставала справжнім лідером та досягала успіхів у обраній справі. Історії відомі імена київської княгині Ольги, французької Жанни д'Арк, української письменниці Лесі Українки, наших відомих сучасниць – колишньої глави уряду Великобританії Маргарет Тетчер, улюбленої багатьма української письменниці і поетеси Ліни Костенко, а також багатьох інших видатних жінок.

І на кінець третє. Поезія є однією з вищих форм вираження мови і культури. Втілюючи абсолютну свободу слова і творчості, вона являє собою невід'ємну частину самобутності народів і часто сприяє становленню нашої особистості як музика, танцю і образотворчого мистецтва. У всі часи люди любили і вірили поетам. Адже поезія створюється почуттями, емоціями, уявою поета. Саме тому 21 березня весь світ відзначає Всесвітній День поезії. Він зобов'язаний своєму існуванню конференції ЮНЕСКО, яка в 1999 році прийняла рішення про введення до міжнародного календаря цього торжества.

Отже, 5 та 6 березня у приміщенні філії відбувалися заходи, що полягали у презентації книжкової виставки про присутність жінок, представниць різних меншин у науковому та культурному і мистецькому житті нашої країни та у світі, але також презентація книжкової виставки (одночасно відзначали Міжнародний день письменника та поезії) українських письменників країни та України, а 7 березня в ресторані «Молдова» м. Яси відбувся захід, на якому голова філії представив документальний матеріал про деякі унікальні речі, афоризми та цитати про жінок, виголошені відомими особистостями. З цієї нагоди літературно-музичну програму презентували викладачі та учні художнього коледжу «Октав Банчіле». Вела програму пані Захарія Даніков, яка включала художній момент – декламацію віршів учнем 12 класу Себастьяном Прикопом (керівник викладач Еріка Молдован), а потім наші запрошені мали нагоду насолоджуватися акордами класичної музики на гітарі у виконанні учня 10 класу Матея Корічука – клас викладача гітари Василя Гавріша. Нестандартний момент, нетиповий для святкування Дня жінок, але ще цікавіший, оскільки дві виконавиці, Маріanela Чибер і Думітріца Бакаоану, дали життя жіночим персонажам, що зустрічаються у повсякденному житті. Як завжди, довгоочікуваним і аплодованим моментом став виступ пані Отілії Захаров з коледжу «Октав Банчіле» з її незамінною гітарою, яка підкорила присутніх на заході глядачів. Хочемо подякувати керівництву коледжу: директорам, викладачам та учням, які зробили цей момент незабутнім для тих, хто вирішив бути разом із проводом та членами нашої філії, щоб відзначити три важливі свята нашої діяльності. Наприкінці акції члени комітету подарували почесним гостям цієї акції, дамам та дівчатам, квіти та вітальні листівки.

Старі друзі не забуваються, а будуть назавжди в пам'яті

10 лютого в онлайн відбулася науково-практична конференція, присвячена питанням розвитку дитини в ранньому віці: «Ранній мистецький розвиток: виклики, проблеми, перспективи». Організатором заходу виступила Вінницька ДШМ «Вишенька», з якою наша філія має тісні зв'язки співпраці вже протягом багатьох років. Конференція відбулася за підтримки департаменту культури Вінницької міської ради та Вінницького обласного науково-методичного центру в галузі культури, мистецтв і туризму. Захід об'єднав близько 600 викладачів мистецьких шкіл, які цікавляться даною проблематикою. З боку Союзу Українців Румунії в

конференції взяли участь Родіка Фаліштану – хореограф гуртка «Веселка», викладач танцю та балету в Національному коледжі мистецтв «Октав Банчіла» з доповіддю та Серденчук Анджеліка (дружина першого заступника голови Яської філії) керівник дитячого гуртка «Садок» Яської філії СУРу з практичним відеозніманням із садка.

Головним доповідачем конференції стала відома в мистецькому середовищі вчена – Любов Кияновська, доктор мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри історії музики Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, яка виступила на тему: «Виклики раннього музичного розвитку в просторі глобалізації і гаджетизації».

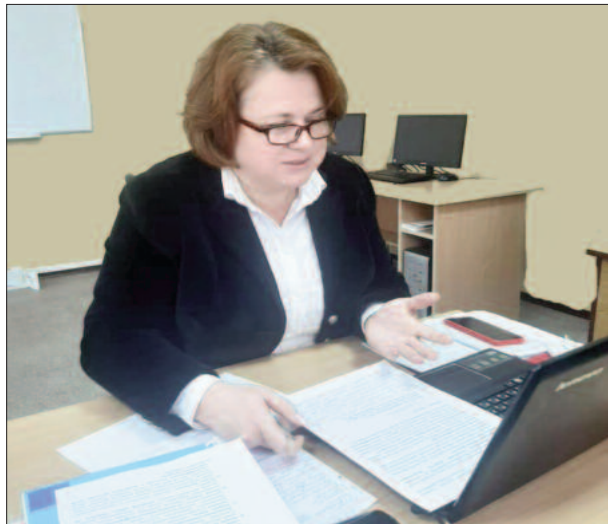
Досвід своїх педагогічних колективів представляли: Тетяна Заїчко, директор Вінницької ДШМ «Вишенька»; Людмила Кочевенко, директор Житомирської ДМШ №2 ім. Святослава Ріхтера.

Практичну складову організації занять з дітьми раннього віку представили викладачі мистецьких шкіл з Вінниці та Житомира, які запропонували для обговорення теми, присвячені урокам ритміки, образотворчого мистецтва, музичного виховання з використанням авторських та зарубіжних методик (школа Монтессорі, Вальдорфська педагогіка тощо).

Учасниці конференції від нашої філії були нагороджені дипломами, пані Тетяна Заїчко, директор Вінницької ДШМ «Вишенька» передала велике спасибі нам та керівництву Союзу Українців Румунії за участь у заході та висловила сподівання, що в недалекому майбутньому ми зможемо зустрітися з нагоди спільних подій в Ясах або у Вінниці.

Хай Бог допоможе нам!

Сторінка Віктора ГРИГОРЧУКА,
голови Яської філії СУРу
Фото автора

ШЕВЧЕНКО І МИ

(Продовження з 7 стор.)

ковість. Крім життєвого мученицького шляху, Шевченко мусив пройти ще один шлях з далекого холодного Петербурга на рідну землю, щоб збудити і закріпити в народі волелюбство, національну гідність, прагнення до духовного відродження. Якби такою вірою пройнялися всі українці, доля нашого народу, його майбутнє були б великими. Бо той, хто був сином мужика, був кріпаком і став володарем у царстві духа і людської культури за визначенням іншого великого сина українського народу Івана Франка, визначення до якого важко щось додати, залишив нам у спадок заповіт, який ми повинні сповнити. Бо не для себе виборював Шевченко володарювання «у царстві духа», а для тебе, для мене,

для всіх нас. Щоб ми не були безликими українцями, не були кріпаками у чужих, а залишалися володарями своєї культури і духовності, а в Україні своєї землі, дарованої Богом і долею. Кожен на своєму місці, кожен у своїй справі, з'єднуючи наші діла і вчинки у велике українське ціле. Своім словом і ділом Шевченко виборив для українського народу, для нас, його відгалужень в діаспорі, чільне місце серед народів світу. А ми повинні продовжувати його справу. Тож знайдемо, кожен у своїм серці, місце для його могутнього і розкутого духу, щоб він був із нами завжди, не тільки у день його роковин. Бо він наша слава, дух, совість і правда.

(Вступне слово до видання «Кобзаря», Бухарест, 2007 р.)

Негостинські учні вшанували ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Негостина – 9 березня 2021

*Злоначинаючих спини,
У пута кутії не куй,
В склепи глибокі не муруй.
А доброзичливам
І покажи, і поможи,
Святу силу ниспошли.
А чистих серцем? Коло їх
Постави ангели свої
І чистоту їх соблюди.
А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай
І братолюбіє пошли.*

(Т. Шевченко: Молитва)

У душі Шевченка була невичерпна щирість і любов до своїх, до простих людей, а особливо до дітей – неодноразово наголошує Михайло Чалий, перший біограф Великого Кобзаря – і подає таку розповідь: Перебуваючи в Україні після повернення із заслання і не бажаючи замешкати у центрі Києва, Шевченко знайшов квартиру поза містом у Приорці. Коли нянька господині взялась попрацювати йому сорочки та носові хустки, знайшла у двох вузлах 28 карбованців. Це дорівнювало її заробітку за рік, але чесна селянка віддала гроші поету, на що він сказав: **Це якісь дурні гроші, коли я зовсім забув про них, а дурному й дурна дорога!** У неділю зібрав коло півсотні дітей накупив за всі гроші всяких пасошків та угощав два дні дітей, грався з ними, бігав, реготав. Дорослі люди йшли, зупинялися й дивилися як на небачене й нечуване диво.

Минув час у понад двісті літ й інша півсотня дітей – тоді ще «ненароджені» улюблені друзі

Батька Тараса, а сьогодні 9 березня це учні восьмирічної Негостинської школи, улюблені друзі його віршів – під наставництвом викладачів української мови Лідії Даскалюк та Діани Фрасинюк і в супроводі всіх педкадрів місцевої школи прийшли привітати свого почесного гостя на еспланаді біля Культурного Дому.

Разом поклонились йому за поставлене «слово Правди на сторожі» їхньої душі, а покладені до підніжжя пам'ятника вінок та квіти стали символічним «незлим, тихим словом» їхньої чистої дитячої шани та любові до його творчого слова.

Холоднувата погода примусила учнів повернутись до приміщення школи, де відбувся хвилюючий ліричний момент, приурочений 207-й річниці від дня народження Тараса Шевченка. Декламували вірші невмирущого Кобзаря з неабияким артистичним хистом учні всіх класів: **Наталія Фрасинюк** – «Сонце заходить, гори чорніють», **Олександр Козарюк** – «Чигирине, Чигирине...», **Вероніка Морошан** – «Село...», **Габрієл Ріщук** – «Доля», **Паул Кідеша** – «Думка», **Деніса Зарожан** – «Маленький Мар'яні», **Крістіна Бреґуєску** – «Лілея», **Теодора Петрашук** – «Ми нають дні, минають ночі», **Богдан Маланчук** – «І виріс я на чужині», **Косміна Григорах** – «Причинна (уривок)», **Ботнарюк Юстін** – «Як би ви знали паничі», **Данієла Крижиновська** – «Доля» та **Каріна Фрасинюк** – «Катерина (уривок)».

Про життя і творчість невмирущого українського Праведного говорила викладач Діана Фрасинюк. На закінчення співали пісні на слова Шевченка.

Флеши смартфонів увічнили незабутні моменти цього особливого шкільного заходу.

Є. Фрасинюк

Фото автора

Тулча

Лугож

Сігету Мармацієй

Шевченко і Негостина. Погії та особистості

Шевченкові дороги ведуть і в Негостину. Хто хоче з ним зустрінутись, нехай прийде, Бо словом він єднає українську всю родину, Яка не вмерла цвітом, не вмерла і не вмере!
Михайло Волощук

Не раз говорилося: Негостина – колиска української буковинської пісні, Негостина – центр української культури на Буковині! Приємні негостинцям атрибути. Але що воно по суті – виємковий феномен, чи благородне поєднання тлінного з нетлінним, вмирущего з невмирущим?...

Негостина – це звичайне буковинське село, в якому як і в інших багатьох селах, існує щось звичайне і щось надзвичайне, притаманне душі та духовності того роду, що сотворився і скріпився із ласки Божої в певному просторі і в певному часі цього світу.

Чому воно так? Ось запитання, яке потрібно, щоб залишилось назавжди риторичним і спонукувало тільки до мудрих міркувань!...

Для негостинців – це їхня родюча земля, це їхні жваві потоки, це їхні сади і квітники, це тутешнє ласкаве сонце та благодатний клімат, що разом сотворили негостинцям добру душу і щирість гостинності. Корінь «гостина» в складі слова-назви «Негостина» має конкретне значення: «мито/податок, що платили купці (у давній укр. м. = гості) за перевіз товару».

Напевно не випадково головну вулицю села негостинці назвали спершу «Гостинець», а потім переіменували на «Тараса Шевченка», бо тайно знали вони, що у певний час Головною приїде в їхнє село найголовніший і найпочесніший гість української духовності Праведний Кобзар, щоб освятити творче стремління негостинців своїм «незлим, тихим словом». І сталося це з Божої ласки 1999-го року, коли Україна подарувала Негостинській громаді пам'ятник Шевченку, котрий символічно став почесним нашим громадянином, що постійно запрошує всіх до місцевого Культурного дому імені Івана Франка!

Панахида

Це повторний доказ, що духовна культура – це лавровий вінок матеріальної культури.

І побачив Всевишній таких гостинних негостинців, і сказав: **Облагороджу їх різними талантами, щоб правдиво панували над тим що Я сотворив для них!**

І почали вони розумно обробляти землю, самі собі вирощували розсаду та нащеплювали найплodючіші сорти фруктових дерев, займалися бджільництвом, обробляли дерево, добували каміння, побудували собі церкву (1798 р.), а потім школу (1884 р.), виготовляли одягу, рихтували вози та всяке обладнання і визначились з-поміж

них мудрі ковалі, бляхарі, теслярі та столярі, шнайтери (кравці), шевці, а потім дзигарністи (годинникарі), шофери, механізатори, механіки,

Диригує незабутній Микола Крамар

сплюсарі, будівельники, техніки-установники та ще інші різні ремісники. Не пробую називати їхні імена тільки тому, щоб не оминати кого-небудь!

І з таких господарів не могли не виховатись не менш талановиті їхні діти. І пішли негостинці дорогою школи (існує в селі і вулиця Школи!), місцевої, а потім серетської середньої української, тобто рідної, а потім багато із них пішли дорогою вищої освіти. Скоро вишколились із них вчителі, професори, інженери, медкадри, економісти, офіцери, техніки високої кваліфікації і т. п.

І, як говорять мудреці, коли щасливо поєднуються земля та небо, тобто плоть наша з плеканням розуму, то обов'язково появляються і письменники, і музики, і художники, і співаки, і актори, і танцюристи, і спортсмени, а їхня діяльність накопичується в невмирущі скарби культурного надбання, їхні постаті стають зразковими колонами рідної культури.

Добре зерно цивілізації знайшло на Буковині і зокрема в Негостині сильно родючий ґрунт.

Дід Іван Кідеша (Лісовий) розповідав мені, що в Негостину, під час Австрії, почали надходити безплатно книжки-календарі, в яких знаходились поради про землеробство, садівництво, бджільництво і т.п., та ще всякі журнали, газети і навіть література на українській мові. **І це все приходило, бо в Негостині було досить багато письменних людей.** Цей факт мені підтвердив і наш негостинський поет **Михайло Волощук**, але про іншого негостинця, **Івана Костинюка**, котрий придбав собі чималу бібліотеку, і в 1948-му році подарував її Культурному дому села, засновуючи сільську бібліотеку і будучи першим її бібліотекарем. Негостинський професор **Іван Кідешук** показав мені збірку поезій Сильвестра Яричевського, видану 1914-го року в Чернівцях, в якій на повторній сторінці написано: **Бібліотека Івана Костинюка**. Інший негостинець, названий **Вуйко Клим**, був своєрідним колекціонером газет і журналів, знав усе, що діється у світі і готовий був дати пораду всім бажаючим, розповідав мені мій сусід, відомий наш письменник **Василь Клим**.

Негостинський селянин **Василь Григорчук**, прозваний **Малик**, знає «Кобзар» Шевченка **напам'ять!!!**

Наведені приклади це тільки кілька позначок того глибокого басейну народної культури, в надрах якого викристалювались десятками-сотками літ обряди, звичаї і традиції, коляди, вінчу-

вання, пісні, балади, байки, казки, прислів'я, тощо. Негостинський народний духовний скарб увічнівся тим, що передається з роду в рід, від

старших до молодших, в постійній духовній діяльності якимось таємним чергуванням: то хоровими виступами, то театральними виставами, то оркестром мандолін, то оркестром народної музики, то вокальними групами, то солістами, танцями, декламуваннями тощо. **І завжди виявлялись з-поміж негостинців особливі постаті – культурні діячі, носії народної пісні та обрядовості, спеціалісти певного фаху – особистості явної харизми, що зміли дати яскравий вияв тому негостинському мистецькому резервуару. Я б їх назвав духовними колонами негостинської української культури.**

Відповідно такому високому духовному статусу у Негостині відбувалися відповідні культурні події, золотом ниткою яких незаперечно було і є вшанування **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**, безсмертного борця словом Правди за волю, за гідність, за «боже єдиномислиє і братолюб'є».

В даних умовах пандемії, в яких культурні події зазнають певних обмежень щодо кількості учасників чи відносно до захисних мір проти

Алла Киндзера і Іван Драч

колективного зараження, і урочистості вшанування Великого Кобзаря у Негостині підпорядковуються державному розпорядженню в цьому значенні.

Саме з такої причини даруємо негостинцям, і не тільки, приємну ретроспективу цієї дорогої нашому серцю і духу події, щоб повторно побачити як ми, негостинці вшановували **Батька українського слова Правди** та які гості вшановували наше село своєю присутністю та незабутніми словами.

ІВАН ДРАЧ – поет, герой України, голова Товариства «Україна – Світ»: **– Я був у Каневі, щоб поклонитись Батьку Тарасу! Приймавши мій поклін, він піднявся, подивився на Дніпро..., на Україну... і сказав мені: «Друже, поїдь туди, далеко на захід, на Буковину, там є таке село з найгостиннішими людьми, назване Найгостинною, чи коротше Негостиною! Понеси тій українській громаді та всім тим, що з ними разом проживають, щирі думи мої...**

І ось, дорогі негостинці, я не зміг не виконати цього святого обов'язку, приїхав, щоб разом вшанувати вічноживу в наших сер-

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

Шевченко і Негостина. Погії та особистості

(Продовження з 8 стор.)

цях, в нашій душі та в нашому розумі, постать генія українського духу.

Я такий радий, що ви вмієте так щиро і віддано справляти це велике свято всіх українців світу. Це знак високої вашої духовності, це знак вашої доброї української душі, і не в останній мірі вашого незгасимого таланту. Я читаю радість у ваших серцях і я просто щасливий!

Пам'ятайте: Наскільки в душі людини буде більше ШЕВЧЕНКА, настільки людина буде більше людиною!

ВАСИЛЬ БОЄЧКО – генеральний консул України в Сучаві: – Я хочу підкреслити те, що я дуже радий що румунська держава підтримала Україну і український народ в різних планах, є поруч з українцями та їхньою боротьбою за свою суверенність, і за це їй щира подяка!

Тепер Шевченко і його родина знаходяться в раю і я гадаю і вірю, що Україна стане тим раєм про якого мріяв так щиро наш Кобзар.

АЛЛА КИНДЗЕРА – генеральний секретар Товариства «Україна-Світ»: – Що культурні зв'язки зміцнюють дух, це вже загальновізнана істина. Але побачити, що рідна українська культура, в діаспорі так палко підносить душу, це означає просто бути щасливим.

Я сьогодні щаслива!

ІВАН ДЕРДА – народний артист України, композитор: – Якщо прислухаємось до слова

і музики на слова Шевченка, то зараз збагнемо, що це виразники душі і духу українського народу, а це той високий дух, який зародився у високооблагодженій Всевишній людині-Шевченку. Це дух просякнутий тим немирущим закликком: Борітеся – поборете!

ЕУДЖЕН БЕЖЕНАРИУ – депутат у Парламенті Румунії: – У почесі парламентарія я

не раз бував у цьому чудовому буковинському селі, але на такому великому святі – це вперше! Я просто зачарований і хочу від щирого серця поздоровити вас, негостинців, вас, українців, за невпинну стійкість у вшануванні великого гуманіста, національного митця, поета Тараса Шевченка.

МІРЕЛА АДОМНИКЕЙ – префект повіту Сучава: – Перед Вами, членами проводів українських організацій, стоїть заповітне завдання, яке походить від самого Шев-

ченка: «Учітесь, читайте, і чужому навчаєтесь, і свого не цурайтесь». Учіть своїх дітей говорити вашою рідною мовою і дайте їм життєвий обов'язок навчати своїх дітей рідної мови, бо в рідній мові стоїть суть національної ідентичності.

АНДРІЙ ПЛІШКА – композитор, народознавець: – Якщо пройшов рік, а я нічого не зробив для Шевченка, то даремно прожив той рік.

ВАЛЕНТИН СПЕРКАЧ – режисер фільму «Життя Шевченка»: – У цей святковий день я побачив дуже багато знайомих обличчя доброзичливих наших друзів. Україна переживає не дуже добрі часи – на жаль, але разом з такими друзями свята Шевченка ніхто не зможе ні відмінити, ні змінити.

ВАСИЛЬ ДОВГИЙ – письменник, драматург, публіцист: – Я надзвичайно схвилюваний з того, що є живим свідком такого прекрасного свята. Сьогодні нас об'єднує Шевченко-геній. Своїм талантом він тримає небо над нами, над людством взагалі, і пильнує, щоб це небо було мирне.

ВОЛОДИМИР ГАПЕНЧУК – експерт-представник Управління міжетнічних відносин у Сучаві: – Парламентарій Юліу Маніу завжди починав свій виступ в Австрійському Парламенті, у міжвоєнному періоді своєю румунською рідною

мовою, а потім продовжував німецькою чи угорською. Одного разу, один із знайомих, спитав його чому він завжди так чинить. «Право говорити рідною мовою виборене великим трудом і жертвуванням, а якщо це право не вправлятимемо, то згубимо його!»

КЛАРА ГАПЕНЧУК – голова Сучавської повітової філії Союзу мадярів Румунії: – Шевченківський дух щорічно закликає мене сюди, бо відчуваю його радість, коли брати єднаються, бо в цьому вбачаю могутність кожної народності!

Шевченко належить не тільки українцям, але і всім нам!

СЕРГІЙ БОСТАН – очільник Чернівецької делегації молоді: – Для національних меншин, що проживають на Буковині – румунська у Чернівеччині та українська Сучавщині – символом їхнього дружнього співжиття може стати вірш Шевченка «Садок вишневий коло хати», Буковина бо, насправді, наш Божественний сад!

МІГАЙ ПИНЗАНУ ПІМ – письменник, художник, видатний сучавський культурний діяч: – Європейська Спільнота без України є обрубаною. Можливо, що

нове народження нової України є нелегке, але Шевченко, як і Емінеску для румунського народу, буде тим багатовіковим факелом, який освітлює надію на справжню волю, во ім'я якої жертви ніколи не є даремними.

Признаюсь, що подеколи завищую Шевченку в порівнянні з Емінеску, тому що Шевченко є бенефіціантом солідного вишколу художника, а художницькі роботи посилюють світло його духовного внеску в українську і в тому числі у світову культуру.

ЯРОСЛАВА КОЛОТИЛО – радник для української меншини у Міністерстві культури та культів: – Як працівника-радника в міністерстві і як щирого українця мене завжди хвилюють культурні вияви нашої української народності. На кожному подібному святі я відчуваю в глибині свого буття постійне духовне та душевне оновлення. Я безмежно рада, я просто щаслива бути сьогодні тут разом з вами.

Селекція далеко не повна, але, надіємось, сугестивна і не включає не менш пам'ятні слова місцевих чи повітових авторитетів, наших організаторів та співорганізаторів на всіх рівнях, від місцевого до національного, тому що цьому гідиться окрема робота багатосторінкового розміру, на що сподіваємось у подальшому.

Мама

Стало вже доброю традицією на початку весни відзначати Міжнародне жіноче свято, яке ще раз нагадує нам, що світ одвіку тримається жіночою любов'ю. Жінки є берегинями родинного вогнища, затишку і злагоди, продовжувачами роду людського. У цей день ми віддаємо безмежну шану і повагу нашим дуржинам, сестрам, дочкам, бабусям, та, не востаннє, нашим матерям. Мама дарує нам життя, вчить турботі та любові! Мама найкраще за всіх відчуває і розуміє нас. Мама – перше слово в житті практично кожної людини. Скільки складено пісень, що оспівують материнську любов, скільки творів присвячені їй! Але слід не забувати, що мама-християнка є ангелом-хоронителем для своєї дитини. Можна стверджувати, що вона є першим священником для своєї дитини, оскільки навчає її як молитися та любити Бога. Мама є та, яка допомагає дитині дотримуватися трьох головних християнських чеснот: віри, надії та любові. Мама християнка має тверду віру. Отець Клеопа стверджував, що материнська молит-

ва за дитину має особливу незрівняну силу. Добра мама всю свою надію покладає на Отця Небесного, будучи переконана що навіть неможливе через Божу поміч може стати можливим. Цю велику чесноту мама передає своїм дітякам, навчаючи їх ніколи не втрачати надію у Бога. Пригадаймо дитячі роки, коли, наприклад, вдаривши пальчик ми бігли до мами поскаржитися, а вона промовляла: «дай твій пальчик, щоб мати поцілувала та боління перейде». Так і було. Тож ми вірили у слова мамине. Але найвища чеснота, якої нас мати навчає, це любов: любов до Бога, ближнього та природи. Скільки разів ми промовляємо «МАМА», відразу ж любов переповнює наші серця. Для дитини мама це всесвіт, для юнака мама – рідний край, для зрілої людини мама – батьківська хата, а для нас всіх, мама є образом любові. Всі ці три чесноти, яким мати навчає нас: віра, надія і любов є вічними. Якщо ці чесноти не вмирають, то ні наша мама ніколи не вмирає. Навіть якщо вона відійшла з цього світу, вона вічно житиме у наших

серцях. Її повчальні слова, її молитви та любов ніколи не забудемо! Низький уклін всім мамам!

Отець Іван ЮРЧА

Фото автора

Самозадоволення

Період готування до посту починає заклик до покаяння через тропар, який чуємо кожної неділі на утрєні аж до Великодня: «Покаяння, відчини мені двері, Життєдавче, зранку бо лине дух мій до храму святого Твого, храм бо мій тілесний весь осквернений, але, як Щедрий, очисти благоутробною Твоею милістю». А хто закрив двері покаяння, як не ми, забуваючи думати про наші гріхи і каятися? Просимо від Спасителя помочі для цього періоду покаяння, тому що навіть і каятися за свої гріхи є дар від Бога.

В Євангеліському фрагменті про митаря і фарисея показано нам людину цілком задоволену собою, яка думає, що виконує цілий закон. Різниця між людиною задоволеною собою і людиною незадоволеною є та, що друга може зрости в Бозі, перша далеко навіть від дороги до Бога. Бо коли ми задоволені, тоді вже переставмо поправляти, додавати, вдосконалювати. Дивлячись на фарисея, якого Господь дає тут за негативний приклад, не думаймо, що його добрі діла, діла правди, доброчестя, навіть стриманість посту – нічого не варті перед Богом. Ні! Але Господь докоряє фарисеєві не за діла, а за те, що він хвалився ними, тому що тільки на них покладав усю свою надію, забуваючи про свої гріхи, від яких, як видно з його слів, не був ніяк вільний.

Ця причта, маючи як головну тему покаяння, вказує, що головна перешкода-перепона до сокрушення серця є вважати самого себе праведним: «Дякую Тобі, Господи, що я не такий як інші»; а дійти до смиренності митаря можемо тільки відказуючись від такої думки і казати «Боже милостивий, будь мені, грішному».

Самозадоволення – це найбільша омана, в яку спокуситель може притягнути навіть і дуже вірних людей. Тому, взагалі у нашій православної вірі, бути задоволеним своїм відчуттям віри означає зробити перший ступень до гріха, в якого впав і фарисей цієї причти. Тому ця причта читається кож-

ного року перед початком Великого Посту, щоб ми не зверталися до Бога задоволенням, що ми молилися, постили, робили деякі добрі діла. Бо коли ми так звертаємося до Нього, то означає, що ми вже і чекаємо чогось від Нього, ніби Він вже нам довжний. Думаючи так, ми не шукаємо Його там де треба, бо Він завжди там, де грішники, там де ті, яких ми судимо, там де ті, які мають потреби Бога, хоча може самі цього ще не знають.

Тому нам не треба ніколи порівнюватися з людьми, віра яких не є дуже міцна. Ми не маємо одного рівня, до якого доходимо, а після того переставмо рости у вірі, але маємо такого рівня, якого ніколи не досягнемо, але постійно зміцнюємося духовно, а це зміцнення не має кінця. І так навіть ні фарисей не впав би у цю спокусу.

Тому щоб наша віра була жива, плодюча, нам треба брати за приклад духовних людей («Будьте моїми послідовниками, як і я Христа» каже Ап. Павло 1 Кор. 11,1), але головно приклад Самого Спасителя, Який і для цього народився як людина, щоб показати людині до чого має прагнути: «Приклад дав Я вам, щоб і ви так робили, як оце Я вам учинив» (Ін. 13,15); «... Будьте досконалі, як Отець ваш небесний досконалий» (Мт. 5,48). Тому Спаситель для нас найголовніший приклад і вказує мету, до якої має дійти людина.

Нинішні приклади митаря і фарисея доказують, аж ще треба було доказати, що побожна людина може будь-коли впасти далеко від віри, а грішна людина може мати завжди надію на Боже милосердя.

Многі думають, що не треба все повторювати ці ідеї у богослужінню, у проповідуванні. Але так, як ми постійно відходимо від Бога через гріхи, так нам треба постійно вертатися до Нього через покаяння. І як будемо нагадуватися каятися, як забуваємо навіть про Бога і про дорогу, яка веде до Нього: «ти в тім пробувай, чого тебе навчено, і що тобі звірено, відаючи тих, від кого навчився був ти. І ти знаєш з дитинства Писання святе, що може зробити тебе мудрим на спасіння вірою в Христа Ісуса. Усе Писання Богом надхнене, і корисне для навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності, щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3, 14-17).

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Багато разів зимою – Різдвяними святами, коли вся родина збирається разом, у нас є звичай переглядати родинні фотографії, альбоми. Фотографія це перешкода на дорозі забуття. Кожна з них пробуджує у душі спогади про різні події, веселі та сумні випадки і т.д. Кожна з них це часточка нашого існування на землі. Тримаю у руках фотографію, зроблену весною 1963 р., яка обезсмертила нашого коника – Ваську. І знову поринаю у дитинство. Коли осінню 1954 р. помер наш тато, залишилася дуже гарна сива чотирирічна кобилка – татова улюблениця. Викохав він її із маленької. Була дуже добра тягунка. Витягала вона вантаж у будь-яких умовах: чи то прикрий горб, чи болото. Падала на коліна, але не залишала господаря у скрутному становищі. За те тато її дуже любив. Але мала вона і багато недоліків: кусала як пес і фіукала (кидала задніми і передніми ногами). Але родичам не робила нічого. Упрягти або випрягти її міг лишень тато або мама. І ще мала один недолік: як приближалась додому, то починала бігти, і тато мусив тримати віжки міцно, поки мама відкриє браму, бо інакше вона забігала на подвір'я і ламала все. І щоб тато заїхав на подвір'я без проблем, то коли мама була вдома, старалась, щоб брама була відкрита заздалегідь. Коли тато наближався до дому, мамі давав знати «Теркуш» – наш пес. Віз ще далеко, а він уже гавкає. А якщо мама не чула пса, то десь за 3-4 хаті до нас тато свистав у пальці, а люди казали «ади, як Николай вивчив свою жінку, як лиш свисне у пальці, то вона в той час кидає все з рук і біжить вікривати браму».

Наш тато, як і всі селяни-хлібороби, любив поле і худобу. А худоба відчуває цю любов. Коли ховали тата і тіло винесли із хати, то на подвір'ї счинявся такий гармидер, що запам'ятався мені на все життя. Пес, якого вивели із подвір'я десь на леваду, почав русти, у стайні худоба рикала раз-пораз, а найбільшу біду заводила кобила, яка іржала, гребла і біла ногами у жоліб, а весь народ плакав, навіть і панотець. Після татової смерті, мама кобилу більше не впрягала. Хоч вона її годувала, поїла, чесала, боялась, що на волі вона зможе заподіяти мамі смерть і ми залишимося круглими сиротами. І мама вирішила її продати. Купців було багато, та ніхто не наважувався її купити. Але одного дня із сусіднього села прийшли тато з сином (15-16 років). Кінь їм дуже сподобався і вони його купили. Розуміється, за малі гроші. За ті гроші мама купила старого коня-фронтовика. Це було весною 1955р. Ті коні, які брали участь на війні, були реформовані і їх продавали. Цей кінь був дуже смирний, дуже добрий тягун, але мав один гандж: як десь бачив гурт людей, йшов і ставав коло них. Мабуть, так робив вершник. Але цей кінь не побув у нас довго. У народі є така говірка, що «бритву, коня та жінку не зичиться». А мама позичила коня нашому близькому родичеві, він клав на віз за принципом «кінь не мій, а дорога не міряна», а бідний кінь тягнув, аж поки у ньому щось пукнуло і вдома за два дні загинув. Після цього мама вже не тримала коней. Обходилися ми конем татового брата, вуйка Ілаша, який жив з нами по сусідству. Народився у вуйка Ілаша дуже гарний лощик, чорний, як «гавка». Прозвали його Васька. Васька ріс разом із нами. Ходив за нами як пес. Бігав із нами по подвір'ю і не раз забігав аж до хати. Любив Васька їсти із рук. Дуже любив яйця. Вуйна Павліна розбивала йому у мисочці, яєчко з цукром, а він так смачно їв і вилизував мисочку. Коли трохи підріс, Васька навчився відкривати хвірточку, заходити до курника і красти із гнізда яйця. Коли вуйна

Васька

приходила до нас з відрами по воду, то Васька ішов слідом за нею покірно, як собака. У нас на подвір'ї стояв тихо, й іржав, поки вуйна не наповнить відра. А потім так само покірно вертав додому. Коли Васька сповнив два роки, вуйко навчив його упрягати. Багато із нас чули і бачили, як це робиться. Це трохи небезпечно. Молодий сильний кінь бореться з усією силою за свою волю, і це не раз призводило до каліцтва або до чогось ще гіршого. Але бідний Васька не протиставлявся, сприймав усе це мирно. І так Васька став дорослим конем. Він був гірської породи, невеликого росту, із лагідними розумними очима, якими передавав свій душевний стан. Васька був такий смирний, що його могла упрягти і я. Ми всі його любили, а він певно це відчував і старався не розчарувати нас.

Пригадую, як одного мрячного осіннього дня, перед вечером, ми з мамою пішли в поле по картоплю. Коли виїхати із поля на битую дорогу, віз потав у болоті. Сонце сідає, а в полі нікого. Коли відчув, що не може тягнути, Васька обернувся і подивився як людина, що сталося. Мама підійшла до нього, погладдила його і каже: «Ваську, спробуй ще раз, не залишай мене тут!». І Васька витяг віз. І це без батога. Ми Ваську не били.

Ще один випадок. Вуйко Ілаш привіз із поля сіно. Була велика спека. Вуйко випряг Ваську, напоїв і не загнав його до стайні, залишив на подвір'ї, нехай їсть сіно із фіри, а сам ліг у стодолі на тік прохолодитись. Коли побачив, що вуйко лежить нерухомо на землі, Васька підійшов до нього, схилив голову і так сидів над ним аж поки вуйко не відкрив очі і не заговорив. Не даремно народний співець каже: «Не стій, коню, надо мною/Най не бачу щирість твою».

До речі, з усіх свійських тварин, які водяться коло хати, кінь найрозумніший. Розповідають, що були ситуації, коли переходячи через ліс, при поверненні вершник збився з дороги і не міг вийти на узлісся. На його щастя, кінь добре запам'ятав дорогу. Це добре для п'яниць. Де б вони не були, як нап'ються, лягають у віз, а кінь везе їх додому.

Хоч невеличкий ростом, Васька допомагав нам обробляти приблизно вісім гектарів землі. Але прийшов 1962 р. Зимою село було переповнене різними активістами, було створено більше груп, до яких були замучені вчителі, члени комуністичної партії, які ходили селом, хата від хати, і переконували селян записатись в колгосп. У Негостині це не була велика новина, бо ще 1949р. 33 жителі села заснували колгосп. Як знаємо, 1962 р. все сільське господарство було колективізовано. Коли переконували селян записатись у колгосп, то казали, що селянин повинен записати

тільки поле. Так було написано у заяві. Але весною 1963 р. сповістили, щоб члени колгоспу, власники упряжів, за тиждень привезли їх до колгоспу разом із знаряддям. Це був великий удар для селян. Такої угоди не було. Якби їм сказали відразу, багато із них не мали подати ніяку заяву. Бо що вартує хлібороб без поля та без коня? Як риба без води. У той час для жителів села це був великий удар, багато із них побаламутили розум, одні померли – не витримало серце, а інші навіть заподіяли собі смерть. Так що кілька днів ніхто нічого не привів до колгоспу. Тоді створили комісію, яка ходила від хати до хати і примушували селян везти до колгоспу віз, плуг, борони, плужок, грасок і т.д. Члени комісії йшли і до тих, що не мали коней, але мали віз і знаряддя. Шукали скрізь, навіть у коморі. У той час ми не мали коня, але віз і все знаряддя було, та мама не хотіла нічого дати до колгоспу. Все, що було дерев'яне, вона порубала на вогонь, а решту заховала.

Прийшов час і Ваську відвели з дому. Вуйко склав усе знаряддя на віз, але ми не давали Ваську із стайні, все просили вуйка зачекати ще хоч один день. Три дні стояв віз серед подвір'я. Певно через це вуйко був останній, який не передав свою упряж бо четвертого дня прийшли члени комісії із міліціонером, вимагали, щоб вуйко негайно його передав. Пам'ятаю, як вуйко вивів Ваську із стайні, упряг, а ми всі, діти і дорослі, плакали. Ми гладили і цілували Ваську, а він дивився так широко і сумно нам у вічі, ніби відчував, що прощається з нами назавжди. Коли виїхав із подвір'я, вуйна Павліна обняла Ваську за шию і голосила як за людиною: «Ваську, Ваську, конику мій дороженький, я тебе викутала, а вороги тебе забрали на біду. Не доста забрали всю мою працю, але ще і тебе. Хто тебе буде годувати, хто дасть тобі водички, хто пожаліє тебе?». І справді, пішов Васька бідувати. У колгоспі на подвір'ї зробили окіл і всі коні загнали туди. Коней було багато, бо майже кожен господар мав коня. Багато із тих власників, які мали по два коні, залишилися у колгоспі возіями і забрали коні і віз назад додому, бо що мали їм дати їсти у колгоспі, як там не було нічого? Решта коней залишилася на подвір'ї під голим небом. Ніхто не давав їм ні пити, ні їсти. Бувші їх господарі приходили щодня і приносили з дому їсти: хліб, вівса, і т.д., поїли їх. Приходили і ми до Васьки. Першого тижня, як лиш почув, що його кличуть, він іржав і прибігав живо до нас. А десь на другий тиждень, після холодного весняного дощу, коли вистояв мокрий цілу ніч, Васька вже не біг на наш клик, але ішов повільно із головою до землі, як засмучена людина. Із очей йому текли сльози і гній, ніс також тік. Води не пив, їсти їв мало. Це тривало кілька днів (2-3). Одного дня, на наш клик Васька не прийшов. У городі його не було. На наші запитання де Васька, нам ніхто не відповів. Я думаю, що його вбили і відвезли до міста Серету на птахоферму або до Радівців звірям у зоопарк. Це була судья всіх коней.

Ось так закінчилось наше коротке співжиття з Васьком.

Не раз, коли чую пісню «Ой коню мій, коню», бачу перед собою, нашого Ваську із лагідними, розумними і сумними очима.

*«Ой коню мій, коню,
Коню вороненький,
Чому стоїш у стайні
Та й дуже сумненький?»*

Проф. пенсіонер Марія Н. ФРАСЕНЮК

Відгуки на конкурс «Свято рідної мови»

Конкурс «Свято рідної мови» народилося із любові до української мови та бажання розвивати і удосконалювати її, як ключ зберігання національної ідентичності. Варто зазначити, що це святковий конкурс, де учасники приносять поклін рідній мові ... «Роде наш красний, роде наш прекрасний, / не цураймося, признаваймося, / небагацько нас є.»

Ціль конкурсу це закликати молоде покоління зберігати рідну мову, рідну ношу, ці душевні скарби, яких можна вважати культурним паспортом кожної меншини...

Чотири розділи конкурсу охоплюють складний процес, в якому учні можуть доказати ставлення до рідної мови (це розділ есе, де кожна школа представляє плідну працю на ниві української мови), уміння творити на рідній мові (розділ власна творчість учнів), зберігання рідної носії (розділ народний костюм), вміння творчо представляти рідну мову – декламувати вірші, виконувати пісні, різні ісценізування (розділ артистичний момент).

Так що рік за роком, дякуючи Богові, ми вшанували рідну мову 21 лютого й так дійшли до 10-го випуску, який цього року відсвяткували у форматі онлайн...

Із точки зору викладача восьмирічної школи с. Балківці, яка є організатором конкурсу «Свято рідної мови» та одного із співпрацівників проведення цієї події, звертаюся із словом подяки до всіх тих, які доклали зусилля, щоб «нехай та мова гомонить / вільно у хаті, у церкві, у школі...»

Повертаючи роки назад, пригадую як пані інспектор Лучія Міжок, на той час інспектор з української мови, заохотила нас скласти проєкт конкурсу «Міжнародний день рідної мови». Щиро дякуємо Вам, пані інспектор Лучія Міжок, за прекрасну ініціативу.

Із словом подяки звертаюся також до моєї колеги, викладачки румунської мови Конвалії Григорчук, яка надзвичайно творчо володіє словом і доклала зусилля, щоб наш проєкт

здійснився та увійшов у календар позашкільних подій, затверджених міністерством освіти у 2011 році.

Красу конкурсу творять учасники, так що гарно дякую моїм колегам викладачам української мови, які кожного випуску підготовляють учнів до нього і прищеплюють у щирих дитячих душах любов до рідної мови, яка «чарує, тишить і п'янить»...

Але улюблений конкурс не відбувався б так прекрасно, якби СУР не підтримував фінансово цю надзвичайну подію, яка впливає й на майбутній розвиток рідної мови – основний ключ відродження нашої ідентичності. Із словом подяки звертаюся до представників СУРу протягом всіх років, які зрозуміли, що молоде покоління це майбутнє нашої меншини...

Х-ий випуск, у форматі онлайн, збільшив працю організаторів, членів журі, але всі доклали зусилля, щоб конкурс відбувся гарно і корисно, як серце підказує... «що темне для ума, для серця ясне й явне...»

З словом подяки звертаюся і до голови філії, інспектора з української мови Іллі Саучука, який посприяв успішному проведенню конкурсу.

Члени журі, письменник Михайло Трайста, Іван Кідешук, пані Нарциса Кирстан, пані Феліція Григораш, пані Іларія Пушки, пані Зірка Янош, пан Петро Шойман мали складну місію, яку з любов'ю, терпеливістю довели до кінця. Щиро дякуємо Вам шановне журі!

Сила стоїть в єдності, так що підтримка колег це найкраща допомога. З теплою подякою звертаюся до моїх колег – вчительки Аліни Гарасимюк та викладачки Михаєли Пінтріжел, що доклали зусилля до організування конкурсу. Пані директор школи, викладачка Секстілья Герасе, також з радістю підтримала подію, присвячену рідній мові. Той, який створив дипломи, це мій бувший учень Траян Ланг, який завжди готовий допомогти.

Не можна не подякувати Христині Штірбець, представниці Всесвітньої Служби Радіо Румунія, та пані Отілії Мацнер, кореспондентці українських видань, які приєдналися до викладачів української мови, нагороджених учнів, меру села Балківці, Василю Шойману. Так що в неділю 21 лютого відсвяткували ми прекрасне Свято рідної мови...

Щиро Вам дякую! Нехай наша українська рідна мова розцвітає й розвеселює нам душі...

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ

Фото авторки

СПОГАДИ ПРО ПОДОРОЖ В УКРАЇНУ

Місяць березень приносить нам весну, коли все починає відроджуватися. Коли береза плаче, а з неї тече сік, котрий добрий на лік для організму людини, в той час українці звертаються своїми думками до великого нашого Кобзаря Т.Г. Шевченка. Його шанують всі свідомі українці і тому потрібно хоч раз поїхати до його могили і вклонитися йому за його муку, за його любов до української мови.

Пригадала собі, як тому кілька років і я мала нагоду поїхати в Україну до Канева, де спочиває великий наш поет Т.Г. Шевченко. Екскурсія була дуже гарна, дорога була довга, переїхали через українські міста і села, переїхали Прут, Дніпро і зупинилися біля ресторану, «Мрія Козака» близько цитаделі міста Кам'янець-Подільський. Вечером дійшли до Києва, до одного готелю і там чекала нас пані Алла Киндзера – голова секретаріату Асоціації «Україна-Світ». Наступний день був присвячений Шевченкові. Я думаю, що кожний справжній українець повинен дати свій поклін перед могилою великого Кобзаря. Ніколи не забуду той день і дякую тим, що дали мені таку можливість. Знаменитий пейзаж, Дніпро тихо тече, так як Тарас бажав, навкруги дерева, квіти, зелена трава і де-яка пташечка щебетала біля могили. Наш гурток заспівав кілька пісень на слова Шевченка, поставили квіти, а потім момент мовчання. Там бачили і музей, присвячений Шевченкові. Вклонилися йому ще раз, віддали честь і нашу шану і поїхали далі.

На третій день ходили бачити «Печерську Лавру» у Києві. Це церковний комплекс з 24 монастирями і 2 печерами з святими мощами. Були і в монастирях: Св. Софії, Св. Володимира, Св. Андрія, і Св. Михайла. Бачили «Золоті ворота» міста.

Як верталися додому, ми співали українські пісні і будемо пам'ятати завжди таку екскурсію і другим будемо казати, що варто поїхати до Канева. На пам'ять ми зробили багато фотографій.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

Павло Шовкалюк – як «блудний син нашої поезії»

З інтересом прочитала я статтю про мого чоловіка в альманасі «Обрії» з 1988 року в рубриці «Слово про побратимів», котру підписує відомий український поет Степан Ткачук. В даній рубриці були розміщені шість імен і всім було виділено по дві сторінки, проте кожен текст змістовний.

Степан Ткачук добре знав Павла і напевно любив свого буковинського побратима, лише на чотири роки молодшого, бо так майстерно викликає в пам'яті їхні духовні зустрічі, під час яких вони «вирізьбляли на корі легендарних буків усе, що їх зворушувало, коли річка Сучава перекидується в гуцулку, а полонини та плаї п'ють вранішню росицю з переспраглих уст флюяр і трембіт.»

Хоч на той момент поет мав нагоду розглянути лише невелику кількість Павлових віршів (ті, що були надруковані на сторінках «Нового віку» протягом чверті століття, від самого учнівського дебюту Павла), таке визначення не тільки особливо вдале, а й справедливе. Є навіть маленький вірш-кредо, в якому Павло й сам заявляє подібне судження про себе: «Я заблукався в поезії, / Хоч зайшов випадково туди. / Як вийти із неї, / З її лабіринтів, / Якщо я не позначив / Стежки і дороги / Літерами й складами? / Отже блукаю у ній, / Щасливий лиш тим, / Що там усе стає словом» Не випадково цей вірш називається «Щастя».

Автор аналізу мав за основу дуже скромну кількість дотоді надрукованих Павлових віршів, проте оцінює його з повним довір'ям і таки з самого початку вінчає молодого поета епітетами «обдарований» або «талановитий», надіючися: «Хоч Павло ще не спромігся і донині надрукувати свою першу збірку поезій, це йому під силу зробити будь-коли.»

Але таке довір'я виявилось перебільшеним, бо Павлові довелося почекати ще стільки

часу. (Єдина власна збірка появилася аж в 2008-му році під назвою «Перехрестя» і завдячується Михайлу Михайлюкові.)

Таке аж задовге чекання на власну книжку не слід пояснювати лише тим, що автор був за фахом економістом чи тим, що мешкав і працював не в україномовній середовищі. Краще повірити міркуванням критика, котрий судив стано-вище і з власної точки зору. Є там прекрасні фрази, які певно виходять з міркувань самого поета Степана Ткачука: «Автор пише, як мислить, бачить, відчуває, переживає. Пише безпосередньо, але осмислено. /.../ Адже вірші – не почуття, як дехто гадає, а багатий досвід. Слово вірша виходить лиш тоді, коли спогади ввійдуть у кров поета, стануть його поглядом і жестом, світосприйманням і світоглядом, а всі разом ви-креснуть божу часинку творчого натхнення...»

На думку автора, епіцентром художнього зображення в аналізованих поезіях Павла Шовкалюка – це світ і стосунки з ним людини. Як приклад, Степан Ткачук наводить коротенький «непритензійний» вірш «Дві паралелі», котрий містить «слухні, об'єктивні і торуючі роздуми про скороминущість сутнього, химерну калейдоскопічність змін і перетворень навколишнього світу: «Ідем росю босоніж – / Дві паралелі у траві / Із наших стеляться сердець. / Де ж їм початок, де кінець?»

На майстерності слова не наголошується, навпаки, автор аналізу хвалить поезію «Не вірю», в якій Павло Шовкалюк «спромігся чітко й образно передати лавину своїх розтривожених почуттів, без зайвих роздумувань і словесних викрутасів, без вишуканих афектацій і метафор: «Не вірю, / що наші пальці / можна порівняти / з гілками дерев. / Правда, і одні, й інші / повні життя / і любові. / Але ніхто і ніколи / не зуміє / навчити гілки дерев / натиснути на курок гвинтівки...»

Є наведений ще один вірш з бентежною кінцівкою «Льодовик»: «Ти стоїш на високому льодовику, / Який тане від моєї любові, / Наближаючи тебе все більше до мене. / Незабаром льодовик розтане... / На чому ти тоді стоятимеш? / А я що робитиму із своєю любов'ю?»

Степан Ткачук виділяє за основну ліричну тему буковинське патріальхарне село.

Тому цитує вірш «Глиняна призьба»: «Глиняна призьба / дитячої пори – / Пам'ять про неї / вічно горить. / Немає сьогодні, / як тоді, давно, / бабусі на призьбі, / під самим вікном. / Ані діда старого / вже там не знайти. / Тільки на призьбі умів / він цигарку крутить. / ...Далеко до призьби / дитячої пори. / І стежку до неї / заріс вже спориш...»

Сподобався авторові також вірш «Чумацький Шлях»: «Із поля додому вертаюсь / горілиць на пшеничних снопах. / За нами біжить рогатий місяць. / Великий віз по небі котиться, / а тато коней поганяє / прямо через Чумацький Шлях...»

Кращі поезії Павла Шовкалюка засвідчують, на думку Ст. Ткачука, не пише неабияку майстерність слова, а й уміння художньо використовувати власний життєвий досвід, коли «із логіки окремих фактів випромінює сконденсована логіка вражень і почуттів»: «Не читай мої листи / У себе ти вдома – / Не знайдеш ти в

них / Ні крапки, ні коми / Між вірними почуттями. / Читай же їх там, де / Любов наша чиста / Здиміла назавжди, / І там, де колись ти / Все звала «нашими місцями»...»

Цікаво, що автор визначив ще відтоді головну характеристику особистості Павла, котрого він бачить «на перехресті доріг». А «нездолане перехрестя» таки стане його ліричним лейтмотивом, тому й було вибране назвою єдиної Павлової надрукованої збірки. Саме усвідомлення невпевненості в себе все життя мучило душу мого чоловіка: «Твоє село – / На перехресті доріг. / Згадку про нього / Донині зберіг. / Колись до нього / До тебе я біг, / Але перехрестя / Здолати не зміг...»

На щастя, як поет Павло не зміг здолати й свою незгасну пристрасть до писання поезії, яку плекав, як це підкреслює і Михайло Михайлюк, редактор названої збірки, від ліцею до останнього подиху: «Через різні обставини (технічний фак, відірваність від літературного життя тощо) Павло Шовкалюк не став помітною постаттю у нашій літературі, але треба віддати належне його відданості писаному слову, його незрадливій любові до рідної мови, його вірі у плід власного пера.»

Степан Ткачук так оформлює висновок свого лагідного «Слова про побратима»: «Павло Шовкалюк народився бути поетом. І в день його народження у рідній Негостині усі вітри долі попадали на коліна перед воротами отчуженого дому, усі жайворонки й солов'ї подарували йому свої трелі й щебет, у його кедрову коліску спустили своє світло зірки, а сонце і місяць записягнулися довіку виводити його з глухих і тупих кутів тільки на цісарську дорогу...»

Такий високо піднесений метафоричний висновок па-сує не Павлові, а самому Степанові. Можливо, що у своїх рідкісних «божих часинках» він і сам так міркував про свій поетичний талант...

Валерія ШОВКАЛЮК

Матерям до 8 березня

Від усієї душі бажаємо вам щастя, любові і добра!

Михайло МИХАЙЛЮК

Молитва

Як впаде ніч на коліна
і пеленою сон мені закриє очі,
ти, мамо,
наді мною схилися,
візьми на долоні сина твого серце,
звж у ньому всі добрі і злії діла.
Як побачиш рани роз'ятрені,
То знай, що вони
від болів людських,
від слова лихого,
від доріг пройдених і непройдених,
від очей дівочих,
спопеляючих душу
і минаючих мимо.
А найбільше від того,
що ти так далеко.
Мамо,
руками шорсткими,
що пахнуть
молоком і дитинством,
ти серце назад поклади...

Признання

Моє не близьке вороття
Сказав я мамі на прощання.
Хай сні голублять забуття,
Затягнуться рубцями рани.

І на осонні перехресть
Доріг у далі малинові
Тривожна ти не жди мене,
Собі не стомлюй в тузі брови.

І батька всегодинний сум
Розвій ти, рідна, добрим словом.
Любові переповнений і дум
Ваш син повернеться додому.

Як схилить він на край стола
Чоло пооране на руки,
Скажи йому, що ти у снах
Не бачиш вічної розлуки.

Іван КОВАЧ

І матері, і жінці

І матері, і жінці мій уклін,
немов Землі, яка не народилась, –
у двох високих небах до колін
схилиюсь перед ними словом дива.

А там, де неосяжна моя путь,
там сонцем й до галактик не сягнути, –
тому Природі ліків не забудь
несу відчайним блиском м'яти-рути.

І матері, і жінці квітку скель,
немовби тишу, що в березі згусла, –
я дам назавжди, бо летить орел
і півжиття мого щезає в гуслях.

І матері, і жінці – закон
про небо й землю, що не знають крові, –
про руки і чоло променів без ком
і зрошену сріблами мову крони.

А їм – життя, а їм хіба життя,
коли в хвилині простір і секунда, –
а їм весни ім'я й серцебиття
у дверях, де підкова жде полудня.

Мамо

Мамо, в неділю одягни
вишиванку свою
й на вулицю вийди.
Вийдуть поле,
барвінки
та ріки.

Мамо, в дівочім вінку
стань на розі
в неділю клечану.

Вийдуть трави,
ліси,
а ще й гори.

Мамо, вдар чобітком
об землю тверду
й понеси свою пісню,
щоб видно.

Степан ТКАЧУК

Мама

Святая святих,
Яка безперестанку мене чекає на воротях
З любов'ю в душі,
З казкою на устах,
З бісерами сліз на віях,
З дитинством на руках.

Мамине серце

Мамине серце –
Найкращий Божий шедевр,
Подарований навч людстеу,
В якому увічнілись
Великі небесні блага:
Мудрість і любов.

Веселинки

Однодумці

Батько, переглянувши щоденник сина, каже:
– Та за такі оцінки карати треба!
– Правильно, тату. Підемо, я покажу, де живе вчитель.

Учитель

– Дивись, цей дядько, мабуть, учитель, - каже один учень до другого.
– Чому ти так думаєш?
– Бо перед тим, як сісти, він уважно оглянув лавку, чи немає кнопок.

Таємниця

Учителька до учня:
– Ким працює твій тато?
– Він заборонив мені говорити про це в школі!
– Чому?
– Бо каже, як визнають, що він бізнесмен, то у нього будуть просити грошей на ремонт школи.

НАЙЛАСКАВІШІ РУКИ

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

Маленька дівчинка приїхала з мамою до великого міста. Пішли вони на базар. Мама тримала доньку за руку. Дівчинка побачила стільки цікавого, що від радощів заплескала в долоні і... – загубилася в натовпі. Загубилася й заплакала.

– Мамо! Де моя мама?
Люди обступили дівчинку, питають:
– Як тебе звати, дівчинко?
– Олею.
– А як маму кличуть? Скажи, ми її зараз же знайдемо.
– Маму кличуть... мамою... мамусею...

Люди всміхалися, заспокоювали дівчинку й знову питали:

– Скажи, які у твоєї мамі очі – карі, голубі?
– Очі у неї... найдобріші...
– А коси? Яке волосся у мамі – чорне, русаве?
– Волосся... найкрасивіше...
Знову всміхнулися люди.

Питають:

– Скажи, які в неї руки?.. Може, якась родимка у неї на руці.

– Руки у неї... найласкавіші...
Пішли люди й оголосили по радіо: «Загубилася дівчинка. У її мамі найдобріші очі, найкрасивіше волосся, найласкавіші у світі руки». І мама одразу знайшлася.

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

Степан ВАСИЛЬЧЕНКО

З ДИТИНСТВА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Не називаю її раєм,
Тії хатиночки у гаї...

Невесела у Шевченка взимку та восени хата. Стоїть край села, найгірша, мабуть, в усьому селі: кривобока, стара; солома на покрівлі потрухла, мохом узялась.

А прийде весна, зацвіте садок за хатою, рясна яблуня коло хати, під вікнами півники та барвінок. І хата, як хата. Сад темний, густий, бур'яном зарослий.

Одного теплого квітневого вечора Шевченкова родина розташувалась вечеряти під яблунею. Невесела була вечеря: зморений батько свариться, мати заклопотана, зажурена, їсть – як не їсть. Сестра Катря стоїть задумана, заплакана, ложки в руки не брала.

Заходить звичаєм погомоніти перед сном сусід і дивується:

– Це тільки вечеряєте? Що так пізно?

– Та нам такий оце клопіт, що вечеря не у вечерю: хлопець десь дівся.

Мати розповідає: «Зранку як пішло, то оце й досі немає: бігали й до ставка, і до греблі, всі бур'яни обшукали, – як у воду впав».

– Нічого, знайдеться, – розважив сусід, – може заснув десь у бур'яні. Проспиться – прийде.

Прошли останні за плугами плугатарі, гурти дівчат із сапами. Осів тихий зоряний вечір. Зарипіли десь вози. Багато, мов з ярмарку.

– Що воно?

Раптом коло самого села луною вдарила багатоголоса, урочиста пісня:

А вози риплять, а ярма брянчать,
а воли ремигають.

А попереду отаман у сопілочку грає...
Всі забули про вечерю.

– Чумаки.

Сусіди почали угадувати звідки. З дворів бігли назустріч чумакам дівчата, діти, діди з палицями.

Тільки й чути було:

– Чумаки. Чумаки.

Катря підняла вгору голову і крикнула радісно:

– А ось і наш волоцюга.

За перелазом біліла сорочка і блищали сині Тарасові очі. Без шапки, босий, обличчя темне, як головешка, на тій головешці білий чуб як льон. Стоїть, не наважується йти до гурту.

Хмарні обличчя в усіх зразу просяяли.

– Де це ти був? Де ти волочився?

Стоїть, мовчить, оглядає свою хату.

– Де ж ти був? Чому не кажеш? – почав суворо батько.

– Був у полі та заблудив, – промовив хлопець.

– Хто ж тебе привіз додому?

– Чумаки.

Хлопець розповів, як чумаки посадили його на віз і привезли додому.

– Ну, почумакував, тепер бери ложку та сідай вечеряти, – сказав батько.

Повечеряли. Полягали спати. Тарас у середину, з одного боку Катря, з другого Микита. Мати сіла коло них.

Тарас тихо щось розповідає, мати крадькома прислухається і, сміючись, каже до чоловіків:

– Послухайте, що він вигадує. Каже, що ходив туди, де сонце заходить, бачив залізні стовпи, що підпирають небо, і ті ворота, куди сонце заходить на ніч, як корова в хлів.

– Ой, Тарасе, що з тебе буде?

– Всі на кутку кажуть, що з вашого Тараса щось добряще вийде, – промовив сусід.

В селі затихло. Коло хати і над хатою гули хрущі. Защебетав десь поблизу соловей. Діти спали...

Вадим СКОМОРОВСЬКИЙ

Над «Кобзарем»

Тихо надворі. Ні вітру, ні хмар.
Ані шелесне верба височенька.
Наша Оленка відкрила
«Кобзар»,
Вголос читає Тараса Шевченка.

Ген за рікою синіє гора,
В небі веселка розквітла казково.
Ніжно вплітається в гомін
Дніпра Добре і шире
Шевченкове слово.

Тарас ШЕВЧЕНКО

Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.
Любо, любо стало,
Пташечка зраділа
І защибетала.
Почула дівчина
І в білій свитині
З біленької хати

Вийшла погуляти
У гай на долину.

Ой діброво - темний гаю!
Тебе одягає тричі на рік...
Багатого собі батька маєш.
Раз укрий тебе рясно
Зеленим покровом, –
Аж сам собі дивується
На свою діброву...
Надивившись на доненьку

Любу, молодую,
Возьме її та й огорне
В ризу золотую
І сповіє дорогою
Білою габою, –
Та й спать ляже, втомившись
Турбою такою.

...Світає,
Край неба палає,
Соловейко в темнім гаї

Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Меж ярами над ставами
Верби зеленіють.
Сади рясні похилились,
Тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа,
Розмовляють з полем.
І все то те, вся країна,
Повита красою,
Зеленіє, вмивається
Дрібною росю...

(3 поеми «Сон»)

...Вітер віє-повіває,
По полю гуляє.
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там - тільки мріє.
Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває;
То приляже та послуха,
Як кобзар співає...

Із вірша «Перебендя»

Куток — гумориста

ЧОМУ ЗАЖУРИВСЯ

— Чому ти так зажурився,
Як дзвенять цимбали?
Не сумуй, немовби в тебе
Всі кури пропали.

— Зажурився, бо не знаходжу
Жодного виходу,
Бо взяв я собі жінку
Найпустого роду...

Ходить з Петриком, з Сергієм,
З Семеном пузатим.
Із Миколою, Євгеном,
З Георгієм багатим...

Довела мене до скрути
Ця моя дружина,
Бо не знаю котра моя
З десяти дитина?

ПИТАЄ ДІД СВОЮ БАБУ

— Пам'ятаєш першу зустріч,
Яка гарна вона була...
Скажи, бабо, ніч ту ясну,
Ніч кохання не забула?

— Як же ніч таку забути?
Маю дар все пам'ятати.
В ніч ту я тебе лишила
Вперш мене поцілувати.

І ще одне пам'ятаю —
Це було біля криниці,

Як шептав мені ти мило:
Очі твої мов зірниці.

Ще одне не мож забути
Як ти пас в ліску телицю
Й обіцяв, мені, що купиш
В Радівцях гарну спідницю.

Молоді були ми, діду,
Дух наш заставляв кохати,
Та ще й заставляв й нині,
Щоби те не забувати...

— Бабо, пам'ять маєш добру,
Хоч не жила у розкоші.
Та скажи, де заховала
Ти мої «золоті» гроші?

— Любий діду мій сивенький,
Хочеш мати їх — це знаю,
Але де їх заховала,
«Бігме» що не пам'ятаю.

(слово «Бігме» на Буковині означає
«Клянусь, присягаю»)

БАБА НА ЯРМАРКУ

— Купи в мене ти папугу,
Мій вельможний княже,
Вона «добрий день» щоднини
Ніжно тобі скаже.

— В моїм домі є папуга,
Серце моє крає,
Вона мене щохвилини
Ослон називає.

СЛУХАЙ ДОБРЕ СВОГО БАТЬКА

— Синку, не бери Оксану,
Ти ж бо не дурненький,
В неї ноги, як я бачу
Занадто тоненькі...

А в Юстини, подивися,
Груди, шия, брови,
Має, литочки кругленькі,
Ще й личко чудове...

Одружися з нею, синку,
Щоб мав із ким жити,
Щоб мав кого в Негостині,
На руках носити.

ВЖЕ НЕ БУДЕШ БІДУВАТИ

— Вже не будеш бідувати,
Як бідує Іка,
Бо вже маєш в своїй хаті
Свого чоловіка.

Порядного, високого,
Які в нього очі...
Маєш з ким перебувати
Дні і довгі ночі...

— Та куди, має любовниць,
Оксан і Марійок,
Має стільки їх, Іринко,
Скільки в льохи діюк.

Михайло ВОЛОЩУК

8 Березня — День жінки
Навіть і поганки.
Благовіщення — День жінки —
Тільки християнки.

І з нагоди цієї Днини
Так, на мою думку,
Годилось би щось сказати
Взагалі про Жінку.

Перша жінка була Єва,
Мужу Богом дана,
Котру з розуму ізвів
Луцифер — сатана.

А вона звела Адама
Чоловіка свого,
І вигнані були обоє
Із Раю Святого.

На землі не було раю,
Не мали спокою,
На жаль, тут вони попали
В диявольську неволю.

Із цієї неволі можна
Було ся звільнити
Тільки тому, що старався
Богові служити.

Між такими й жінки були,
Вони доказали
Яку любов, яку віру
Вни до Бога мали.

Понад всі жінки побожні
В цілм світі знана,
Є та найсвятіша Діва
Йоакіма й Анна.

Є та Присвята Марія
Дівиця Пречиста,
Мати Спасителя світа
Йсуса Христа.

Цю Дівицю вибрав Господь
Із своєї волі,
На то, щоб людей звільнити
З грішної неволі.

Але, на жаль, ще читаєм
Із Письма Святого,
Що в давнині було й злих
Жінок досить много.

Таких є і по-сьогодні
У світі цілому.
Не бояться ані Бога,
Й не мають сорому.

А про таких Святе Письмо
Так наминає,
Що засудяться навіки
Як ся не покаять.

Про добру жінку читаєм
Як Бог величає,
Із святими ангелами
Він її рівняє.

Як сонечко, яке сходить
І все нагріває,
Так і доброї чар жінки
Усіх звеселяє.

Щасливий той чоловік
Що добру жінку має,
Це найбільший дар від Бога
Що його приймає.

Добрим жінкам та побожним
Із цілого світа
На Благовіщення кажем:
«На многая літа!»

Іван АРДЕЛЯН
священник пенсіонер

БЛАГОВІЩЕННЯ

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор — Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223 — 1614